

הפנקס האדום חי ובוועט, הגיע הזמן
שנאמר: עד כאן // עפרה לקס

אתגתא

דביר שרייבר על הדילמה הנצחית
של הגבר הדתי בחתונה

בשבע 1057 | כ"ג באב תשפ"ג, 23.8.2023

צילום: מרים פייגא בונמברץ

מי אתה, עמנואל מורנו?

לא חיפשנו אגדות ומיתוסים וגם לא ידענו מה תהיה הדרך, אבל היעד היה להגשים את חלומם של ההורים אילן וסילביה: ספר שיצמיח עוד הרבה עמנואלים ♦ כתב 'בשבע', יוני רוטנברג, כותב הספר החדש על דמותו העלומה של סא"ל עמנואל מורנו ז"ל, משחזר את הרגעים שבהם נרקמה הדמות מאחורי ההילה

נכון את מכילה, אבל את הדבר הלא נכון

שלך לשמוע את קול השכינה ולגלות שהחסד שאת מקבלת הוא לא אמיתי וזה יהיה תרומה רבה לצחי למצוא את הכיוון הנכון שלו.

"ואיך זה אמור להיות בשטח?"
את אמורה להתעקש על זה שצחי יהיה בבית בתקופה הזו שקשה לך ולהבין חזק מאוד שזה הדבר הנכון גם לקשר שלכם וגם לבית.

ההבנה הזו שזה הדבר הנכון גם עבורו, גם עבורך וגם הבית צריכה להגיע מתוך הבנה שלא צחי והעניינים שלו במרכז, לא הבטחון העצמי המעורער שלך במרכז, אלא הקשר והבית הם המרכז והם השליחות הראשית שלכם בחיים ולא יכול להיות שצחי ימקד את הכוחות שלו במקום אחר כשאת כולך קורסת. כשאת מתחילה להתערער וחושבת על עצמך שאולי את אשה אגואיסטית, שאת לא מקריבה מספיק, שצחי עייף, מסכן וקשה לו וככה מוותרת על הכוחות שלו, מה שקורה באותו הרגע זה שאת במו ידיך ממוטטת את החומות של הגבורות שאת צריכה להביא לקשר, את פשוט הורסת את התבנית שלשם הוא צריך ליצוק את הכוחות שלו והקשר מאבד צורה ואין מבנה אמיתי ותקין לזוגיות שלכם וכל הכוחות של שניכם מתבזבזים.

הגבורות, הדינים שהיית אמורה להביא בצורה מתוקנת לקשר, נשארים אצלך בתוכך, כי לא הצלחת באמת להביא ולהנכיח אותם בקשר ומה שקורה זה שאת מתמלאת בכעסים על עצמך ועל צחי.

האופן שבו את מכילה את צחי בלי חיבור נכון לקשר הזוגי, מונע מצחי להוציא את הגבורות שלו שהוא צריך להוציא אליך ואז נוצר לך עוד ילד בבית במקום גבר.

"אבל איך אני אדע?" שאלה בבלבול "כשאת נשברת, מתעורר החוש לזהות מהם החסדים הנכונים ומה לא שצחי מביא לקשר. אז את הופכת להיות כלי לשמוע את השכינה ולהיות מחוברת למקום הנכון והאמיתי וזה יעזור לך לעמוד בתוקף עם הגבורות שיכונו את צחי להשקיע את כל הכוחות שלו במקום הנכון וככה גם באמת תכילי את צחי בתוך הקשר הזוגי.

יכולת ההכלה והיא מעין בטחון סביל. כמו שאמרתי מקודם, הגבורות אלו הגבולות, הכלים, התבניות של הקשר לשם האיש צריך ליצוק את הכוחות שלו.

"רגע, אז מה הגבורות שאני צריכה להביא לקשר?" שאלה

"לדוגמא: את צריכה שצחי יהיה בבית בשעות הערב, שילך פחות לאחיו ויעזור עם הילדים, שיפסיק לתקופה הקרובה את ההתנדבות שלו בעזר מציון ועוד כל מיני כיוונים לא נכונים שצחי משקיע בהם ופוגעים בקשר הזוגי שלכם ובבית" הסברתי

"הבנתי, אז מה הכוונה הכלה פה? אני מבינה שאני בכלל מכילה את ההפך ממה שאני צריכה להכיל" אורטל התבלבלה

"נכון. זה באמת מאוד מבלבל כי את צריכה בעצם להבין את מה תנועת ההכלה הראשית שלך בקשר הזוגי והיא קודם כל להצליח להכיל את הגבורות שלך, את כל ניווט הכוחות שאת צריכה שצחי ינתב אליך ולבית.

יכולת הכלה של הגבורה היא היכולת לעמוד בפני טלטלות, מניפולציות, ערעור בטחון עצמי ועוד ולהתעקש עליהם בתוקף.

יכולת ההכלה הזו, היא בעצם עיבוי של החומות של הגבולות שאת מייצרת עבור הכוחות של צחי על מנת שלא יתמוטטו.

אם הגדר תהיה תקועה חזק בקרקע, עשויה בטון וגבוהה מאוד, אז שום דבר לא יערער את המבנה הנכון של הקשר הזוגי והאיש ידע בדיוק לאן להפנות את כוחותיו.

אורטל, זה טוב שאת נשברת, זה לא רע כי זה מה שמאפשר לחושים הנשיים המדויקים

להכלה יש שורש קדום בזוגיות שאמור לבנות ולייצר אותה בצורה מתוקנת.

על פי תורת הקבלה והחסידות: הצד הזכרי בעץ הספירות הוא צד ימין שכולל בתוכו את ספירת החסד ומשתלשלת ממנה ספירת הנצח.

הצד הנקבי בעץ הספירות הוא צד שמאל שכולל בתוכו את ספירת הגבורה ומשתלשלת ממנה ספירת ההוד.

ספירת החסד של האיש הוא בעצם כח ההשפעה שהוא מביא אל הקשר וזה כל הדלק והאנרגיה של הקשר.

ספירת הגבורה של האישה, הוא לייצר גבולות ותבניות לכוחות שהוא מביא על מנת שיהיו מתועלים נכון ויזינו בצורה תקינה את הקשר הזוגי ואת בניית הבית החדש.

ספירת הנצח שמשתלשלת מספירת החסד של האיש, הפנימיות שלה היא: בטחון.

כאשר החסדים והגבורות עובדים נכון בזוגיות, אז ממילא בלי שאפילו האיש מרגיש את ומודע לזה

הבטחון יבוא מעצמו והוא ירגיש איך החסדים שלו בונים את המשפחה והזוגיות וכשהיא מרגישה את הבטחון ואת האמון שהוא נותן לה, אז יהיה לה הוד.

הבעיה כשהאיש מרגיש חוסר בטחון והוא לא נותן אמון מלא באשתו שהגבורות שהיא יוצרת עבור הקשר והבית נועדו לייצר חיבור אמיתי ובניה של הקשר

"אבל איפה עניין ההכלה?" שאלה בקוצר רוח "ספירת ההוד שמשתלשלת מצד הגבורה, שזה הצד הנקבי, היא בעצם נושאת בתוכה את

"אני אומרת לך שאני קורסת, נמאס לי כבר להרגיש שכל הנטל עלי ואין לי עזרה" התלוננה אורטל

"אבל יש לך את צחי, הוא לא עוזר?" שאלתי "הוא מגיע מהלימודים עייף, אז אני מרחמת עליו ונותנת לו ללכת לישון.

גם יש לו אח עם מוגבלות שהוא הולך לבקר אותו ולטפל בו ובכוחות האחרונים שעוד נותרו לו הוא מתנדב עם קבוצת חברים בעמותת עזר מציון.

אין לי מה להגיד בנאדם זהב ובאמת הלוואי שיכולתי לשמוח מזה, באמת.

אני מכילה אותו כמו שאמא שלי לימדה אותי ותומכת ומטפלת בילדים ובבית בכל מה שצריך, אני עושה הכל על מנת להיות אשה טובה אבל מתחיל להישבר לי מזה כבר, אני מפורקת" החלה לדמוע אורטל

"ומה קורה כשאת מבקשת ממנו שלא ילך לאחיו או להתנדבות שלו כי את זקוקה לו בבית?" שאלתי

"אז הוא בא אלי בכל מיני טענות כמו: איך את לא מתביישת? זה האח היחידי שלי, איפה היראת שמים שלך? אהבת ישראל? זה גורם לי להרגיש שאני אגואיסטית שחושבת רק על עצמי ואז אני פשוט מוותרת על זה ומבינה שאין לי ברירות וזה גם גורם לי להרגיש שאין לי את הכוחות שלו ושהוא צודק."

"אורטל, את באמת צריכה להכיל.

יש לך תפקיד מאוד חשוב בקשר הזוגי, להביא את מבנה ההכלה הבסיסי של הקשר" הגבתי "אני מכילה, אבל אני מרגישה שאני לא יכולה יותר" התחילה לבכות

"נכון, את מכילה, אבל את הדבר הלא נכון ענית לה

"מה הכוונה? אז איך אני צריכה להכיל" שאלה "לפני שאני מתחילה את ההסבר, חשוב שתביני שכל תנועות הנפש שעליהן אני מדברת קיימות גם אצל גברים וגם אצל נשים. לשניהם יש צד נקבי וצד זכרי, אבל אני מתייחסת לתנועה המרכזית היסודית שכל אחד צריך להביא לקשר.

דבר נוסף חשוב מאוד, אני לא שמעתי את הצד של צחי, על כן, התמונה שלי מאוד חלקית.

יכול להיות שצחי מרגיש שהוא מאוד עוזר לך בבית ואת מרגישה אחרת, אבל זה לא משנה את האופן שבו יכולת ההכלה שלך בקשר צריכה לבוא לידי ביטוי באופן בסיסי.

ההכלה שאת מכילה את צחי, היא הכלה מהמקום האינדודואלי שמנותק מההקשר הזוגי וזו הכלה שיוצרת נזק עצום לזוגיות כי זה מוציא את צחי מחוץ למבנה הנכון והבריא של הקשר.

חנה דיין - טיפול זוגי ופרטני לנשים

במשברי חיים ברוח הפסיכולוגיה היהודית

קליניקה פרטית במרכז

מטפלת ומייעצת גם בזום ובטלפון

מייל: hanna.tipul@gmail.com

טלפון: 054-4480705

לכל המאמרים: www.hannad.co.il

(טיפול פרטני לגברים ניתן על ידי מטפל)

לימודים
היברידיים,
משולבים
מהבית
ובקמפוס

מינימום זמן מקסימום תואר

min •

• max

3 סמסטרים ויש לך קריירה!
תואר שני M.Ed. בחינוך

2,500 ₪

מלגת הרשמה מוקדמת

*לנרשמות עד א' באלול, 18.8.23

ללמוד עם סטודנטיות כמוך, בתוכנית
איכותית עם מרצים מעולים.
תואר שני בתלפיות - ההצלחה הבאה בקריירה
המקצועית שלך.

תוכניות תואר שני (M.Ed.):

אנגלית
כשפה
בינלאומית

לקויות למידה
תואר שני בלקויות למידה
עם אפשרות לשילוב תעודת
מאבחן דידקטי

חינוך
לגיל
הרך

הוראה הטרוגנית - חינוך בחברה משתנה *

* המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) אישרה את פתיחת התוכנית. הענקת התואר
מותנית באישור המל"ג.

✓ אפשרות לקבלת החזר שכ"ל ממשרד החינוך לזכאים
✓ מוכר ללימודים על ידי קרן שבתון ✓ מוכר לגמול השתלמות

תלפיות

המכללה האקדמית לחינוך בחולון

מרכז ייעוץ והרשמה:

rishum@talpiot.ac.il

1-800-071-500

www.talpiot.ac.il

054-9656631

תואר ראשון B.Ed. בחינוך
במסלול
לביה"ס היסודי והעל יסודי
+ תעודת הוראה מותאמת (מתקנת) בעברית

מלגה לנרשמות
למסלול ביה"ס היסודי

5,800 ₪

*המלגה בכפוף לתנאי ההלוואה המותנית של משרד החינוך

להכיר חברות לחיים, ללמוד ממרצים מובילים,
לשאוף גבוה. מיוחד בתלפיות תואר מבוקש
ותעודה מותאמת. לחנך, לשנות, להשפיע.

מסלולי הלימוד: הגיל הרך חינוך מיוחד
ביה"ס יסודי ועל יסודי

בהתמחויות: תנ"ך • תושב"ע • ספרות • לשון
• מדעי הטבע • מתמטיקה • אנגלית

אפשרות לשילוב לימודים במדרשות:
נועם אביב / יפו / בארי
תכנית רג"ב - מסלול מצטיינות

טאבלט מתנה לכל נרשמת!

*למסלול תואר ראשון
בכפוף לתקנון באתר המכללה

תלפיות

המכללה האקדמית לחינוך בחולון

מרכז ייעוץ והרשמה:

rishum@talpiot.ac.il

1-800-071-500

www.talpiot.ac.il

054-9656631

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

מוערכים במיל'

מה עובר על בכירי מערכת הביטחון בימים אלה?

מפרופורציות. בטח לא בגלל התרחשויות פוליטיות. ואיפה האחריות? ככה לשבור את כל הכלים? מה קרה לו? אולי זה הגיל? לא, לא יכול להיות. הוא נולד ב־1960. כלומר, הוא רק בן 63. אז רגע, הוא תמיד היה ככה? מה זה בעצם אומר על שיקול הדעת שלו כראש השב"כ? כחבר הוועדה לאנרגיה אטומית? ואם לחזור לסיפור המשפחתי המרגש: האם גם אבא שלו הגיבור התגייס להגנה בגיל 17, וכמעט איבד את חייו בקרב ההוא באזור גשר בנות יעקב במלחמת השחרור, רק על דעת זה שלא יצמצמו את עילת הסבירות? לאן אבדו העקבות?

השבוע הגיע תורו של ראש המוסד לשעבר להשמיד את הערך של עצמו. מה אומר לכם השם תמיר פרדו? סיירת מטכ"ל, מבצע אנטבה, פרס ביטחון ישראל (שלוש פעמים), מבצעים עלומים, מגן ולא יראה, ראש המוסד. ויש לו פרצוף מסתורי כמעט כמו השם שלו. ובאמת, לעולם כנראה לא נדע את כל מה שהאיש הזה עשה למען ביטחונו. מאז שפרש מהמוסד ונכנס לעסקים הוא מעורב בכל מיני חברות עולמיות שעוסקות בהגנת סייבר. בקיצור, ללא ספק איש מרשים ואפוף הילת מסתורין.

ואז האפוף הזה כותב השבוע מאמר במדור הדעות של 'ידעות אחרונות', ומתברר שמדובר ב... טוב, שוב אני שם פה שלוש נקודות, כי אין לי בדיוק מילים לתאר את זה. כלומר, יש לי מילים, אבל לא נעים לי.

אז אולי פשוט תקראו בעצמכם ותתרשמו:

"כל יום שחולף מקרב אותנו לקץ החלום הציוני. משיחיסטים ופשיסטים רתמו בלוק חרדי אנטי-ציוני לראש ממשלה ששינה עורו, והפך את מפלגתו מדמוקרטית-ימנית לדיקטטורית אולטרה-אורתודוקסית גזענית". סוף ציטוט.

מבינים על מה אני מדבר, כן? חכו, זאת רק פסקת הפתיחה. פה מגיע ניתוח עומק של כל מה שקורה עכשיו: "הגזענים הפשיסטים שואפים להגיע למלחמת גוג ומגוג אשר בסופה, בעזרת ה', היהודים יכניעו את השאר ויביאו לבריתם, מותם או הסכמתם להיות אזרחים נטולי זכויות. משום שמערכת משפט עצמאית בולמת את חזון הבלהות הזה, אותם גזענים פשיסטים חברו אל ראש הממשלה, שזקוק גם הוא לסירוס מערכת המשפט, משיקוליו האישיים".

למי שמצטרף אלינו זה עתה אני מבקש להזכיר שהכותב הוא תמיר פרדו, ראש המוסד לשעבר, כן? זה לא שהבאתי פה איזה טוקבקיסט קיצוני, שלא שווה קריאה ובטח שלא שווה ציטוט.

פרדו מסיים את מאמר הדעה (אגב, אין איזה עורך שיחזיר לו את הטקסט עם המלצות קצת לעדן, לסגן? או שככה זה נראה אחרי עריכה?) עם מתווה להצלת המדינה שבו הוא בונה על זה שהעולם, ובעיקר ארצות הברית, יצילו אותו משלטון הימין. הנה טעימה: "המחאה בישראל נלחמת יום-יום על מנת למנוע את קץ החלום הציוני. למרות שאני אופטימי ומאמין בעוצמת ובנחישות מגיני הדמוקרטיה, ראוי כי ידידי ישראל יתייבבו לצידם - ומבעוד מועד ימחישו לקואליציית ההרס את המחיר האזרחי והבין-לאומי של חורבן הדמוקרטיה מבית". כלומר, ראש המוסד לשעבר בעצם קורא לארצות הברית ולעולם כולו לחבור לשקמה ברסלר ול"מגיני הדמוקרטיה", ולפעול דחוף מול ה"משיחיסטים ופשיסטים".

עכשיו, תארו לעצמכם שהיה מדבר אליכם ככה, בסגנון כזה, מיישור שהייתם פוגשים במקרה ברחוב, בבית הקפה, במונית שלו. הוא יכול להיות מימין או משמאל, ואתם יכולים להיות מימין או משמאל. הרי לא תמשיכו את השיחה, נכון? מדובר בדובר הזוי, קיצוני, מוטרף. מסוג האנשים שגורמים לך להוציא את הסלולרי ולהתנצל בחיוך נבוך שאתה בדיוק חייב לענות לשיחה דחופה.

אבל פה זה ראש המוסד שעומד מולך ומבין אותך עם הקצף הזה שעל השפתיים שלו. איך תזייף שיחה חשובה? הוא הרי יעלה עליך. הוא איש מאוד מתוחכם, לא? מגן ולא יראה. עצם קיומה של מדינת ישראל באזור המסוכן הזה עמד במשך שנים על המוח הגאוני שלו ושל שכמותו. אין, אני אומר לכם, צריך פשוט להודות לה'. אנחנו חיים פה בנס. המדינה הדיקטטורית-משיחית-פשיסטית-גזענית-אולטרה-אורתודוקסית שלנו מתקיימת פה בחסדי שמייים. ●

ואז נולד לו בן, ומתגייס לסיירת מטכ"ל, ועובר את כל תפקידי השטח והמטה, ומפקד על כל המבצעים והחיסולים הכי מסובכים, עד שהוא מגיע לתפקיד הבכיר ביותר. ובדרך גם לומד באוניברסיטת חיפה וגם ממונה לחבר הוועדה לאנרגיה אטומית. באמת מסכת חיים כה מרשימה של 40 שנות עשייה למען ביטחון ישראל, שבסופו של דבר מתנקזת לרגע אחד, מאוד מביך, מול המצלמות של אילנה דיין, שבו אומר ארגמן בפאתוס על הרפורמה המשפטית: "מן הרגע שמדינת ישראל הופכת להיות דיקטטורה, וזאת לא המדינה שבשבילה התגייסת, וזאת לא המדינה שאותה ביקשת לשרת. אלה לא הערכים שעליהם חונכת. אלה לא הערכים שבשבילם אתה מוכן לסכן את חייך".

ודיין שואלת את השאלה שעוברת לכל צופה בראש: "אבל מה זה משנה במה שנוגע לצורך, לרצון, למחויבות שלך לסכל פיגוע, לעצור פצצה מתקתקת, לצאת למבצע 'טקילה'?"

וארגמן מיישר מבט מרשים ומלא בסמכות ואומר: "אני משרת היום את הממלכה. מחר אני משרת את המלך ולא את הממלכה. רבים וטובים לא יסכימו לשרת את המלך כי הממלכה לא תהיה רלוונטית".

ואתה שואל את עצמך: מה זה השטויות האלה? הוא באמת רואה ככה את המציאות? הרי הוא איש רציני. שקול. הוא לא אמור לצאת ככה

אני לדך והדך לי

הקטע הקצר הזה יכול לשנות את חייכם של כמה מהקוראים. בעצם, למה להיות כזה דרמטי? הוא יכול לשנות רק את האלול שלהם. גם זה דבר גדול, לא?

אני יודע שזה אולי לא רגיש מצדי להזכיר את זה עכשיו, כשרבים מכס קוראים את הטור בשיא חופשת הקיץ, אבל ביום חמישי הקרוב מתחיל חודש הרחמים והסליחות.

סליחה שנפלתי עליכם באמצע האבטיח עם שופר. אבל באמת, בלי לחץ. יש לי מתווה שיסדר לכם את אלול ואת הימים הנוראים. הרי ככל שמתקרבים לראש השנה וליום הכיפורים כולנו מחפשים זכויות. ואז גם מתחילים לקבל קבלות, כל מיני החלטות טובות, שלא תמיד קל לעמוד בהן. מה לעשות, משמעת עצמית זה עסק לא פשוט. אבל יש פתרון קסם: לימוד יומי קבוע, לפי תוכנית מסודרת, מצליח לנצח אפילו אנשים עם אפס משמעת עצמית. איך אני יודע? אני כזה. או לפחות הייתי כזה, עד שגיליתי את הדף היומי. גם אני קיבלתי על עצמי, בכל שנה מחדש, בזמן תפילת נעילה, קבלות טובות, ומה לעשות, לא תמיד הצלחתי לעמוד בהן לאורך זמן. אבל דווקא הקונספט הזה של הדף היומי - לימוד יומי ממוקד, עם התחלה אמצע וסוף - הצליח לשנות אותי.

השנה זה יוצא מושלם: ביום שלישי הקרוב, שלושה ימים לפני שמגיע חודש אלול הבא עלינו לטובה, מתחילים בדף היומי מסכת חדשה: מסכת קידושין. היא לא ארוכה במיוחד, לא קשה במיוחד, וכבר למדנו אותה בבית הספר. טוב, אני יודע שהמשפט האחרון גורם לחלק מכם רתיעה כי הוא מחזיר אתכם ללימוד הלא כיפי של בית הספר. אבל חברים, מה לעשות, התבגרנו, חלקנו כבר הורים לילדים בבית הספר, עד מתי נשתמש בתירוץ היתכונות הלא נעימים משיעורי גמרא של בית הספר או הישיבה התיכונית? צריך לגדול מזה ודי.

חוץ מזה, אז לא היו גמרות מגנישות. הכול היה באותיות שחורות צפופות כאלה שעשו כאב ראש. היום זה עולם אחר. כל מה שאתם צריכים לעשות זה לקנות גמרא מגנישה (עוז והדר, שוטנשטיין, או שטיינזולץ אם מספיק לכם ביאור קצר), או להיכנס לפורטל הדף היומי ולבחור שיעור בכל סגנון ובכל שפה, או להצטרף לשיעור באזור מגוריים - וללמוד ביום שלישי את הדף הראשון של מסכת קידושין. דף אחד בלבד.

ואם יהיה לכם נחמד או למחרת, ביום רביעי, תלמדו עוד דף. וכך גם ביום חמישי ושישי ושבת. ואז, עד י"ט במרחשון אתם מסיימים את מסכת קידושין. איזה סיפוק זה יהיה להתבונן אחורה ולהגיד: השנה באמת השתניתי בחדש אלול. ומי יודע? אולי תחליטו להמשיך אל המסכת הבאה, ולזאת שאחריה. ואז לא רק האלול שלכם יראה אחרת אלא באמת כל החיים. והכול בזכות דף גמרא אחד ביום שלישי השבוע. בהצלחה. שנה טובה ומתוקה, גמרא טובה ומתוקה.

1 מדינת ישראל מתקיימת בניסים. תמיד ידענו את זה. תמיד התפללנו על זה. אבל אף פעם זה לא היה כה מוחשי כמו בתקופה האחרונה. מדינה קטנה ומוקפת אויבים שרוצים בכל רגע להשמיד אותה, ומי שמצליחים להגן עליה מכל האיומים, הגלויים והסמויים, מי שעומדים שנים בראש מערכות הביטחון, שמקבלים החלטות הרות גורל שנוגעות לחיים ולמוות, הם במקרים רבים, איך לומר? ...

האמת, אני לא יודע איך לומר את זה. כי מצד אחד אלה באמת אנשים שעשו הרבה למען ביטחון המדינה, הקדישו את מיטב שנותיהם והיו נכונים להקריב אפילו את חייהם, והם באמת ראויים על כך לכל הערכה והוקרה. ומצד שני, בימים אלה אנחנו נחשפים לצורת המחשבה שלהם, לשיקול הדעת, לתפיסת המציאות. שלא לדבר על סגנון הדיבור. וזה פשוט מביך.

אז כשמדובר ברמטכ"ל לשעבר דן חלוץ, מראש לא באנו עם ציפיות גבוהות, אנחנו מכירים אותו אי אלו שנים. הרי בימים אלה בדיוק נערכות האזכרות לחללי מלחמת לבנון השנייה בפיקודו הכושל (שפרצה בדיוק שנה אחרי המבצע לעקירת גוש קטיף, שעליו הוא פיקד ביד רמה ובמקצועיות. שם הכול תיקתק פיקס). גם את אהוד ברק חסר המעצורים אנחנו מכירים ומבינים מאיפה זה בא. חז"ל כבר כתבו לפני אלפי שנים שהקנאה בנתניהו יכולה להוציא את האדם מן העולם. הוא לא הראשון ולא האחרון שזה קורה לו.

אבל יש בכירי צבא לשעבר, דווקא כאלה שלא הלכו לפוליטיקה, שכבר שנים העיניים נושאות אליהם כשרוצים לשמוע הערכה מושכלת על המצב. בעיקר בעת צרה ומלחמה. התרגלנו לסמוך על שיקול הדעת שלהם בשלל נושאים הרי גורל: מהסוגיה האיראנית ועד המבצע האחרון בג'נין וכל מה שבאמצע. אליהם פונים כמומחים, כאנשי המקצוע. הם הרי אלו שקיבלו את ההחלטות בשעתו, אז עכשיו, הם אומנם כבר לא במערכת, אבל בואו נקשיב לדעתם, לניתוחים שלהם, להערכות המושכלות.

אנשים כמו עמוס מלכא, ראש אמ"ן לשעבר ובריון מחאה כיום (אין מילה אחרת להגדיר את האיומים שהוא מפזר על חברי כנסת שלא חושבים כמוהו), או נדב ארגמן, ראש השב"כ לשעבר וחסיד סרבנות בהווה, שהכריז לא מזמן: "התנדבתי למדינה יהודית ודמוקרטית, לא לשרת דיקטטור".

2 רגע, חשוב לי להבהיר משהו: זה לא שנחשף פתאום שבכירי מערכת הביטחון הם אנשים שדעותיהם נוטות לשמאל. את זה תמיד ידענו. לפני שבוע, כשהתקשורת הזדעזעה מזה שחבר הכנסת אביחי בוארון וחברת הכנסת לימור סון הרימלך העזו לבקר במילים חריפות את אלוף פיקוד המרכז יהודה פוקס, שנחשב בעל עמדות שמאלניות, חיפשתי דוגמה הפוכה, כדי להראות את הצביעות שבועזוע. מה, אתם שם בשמאל לא ביקרתם בעבר מעולם החלטה של אלוף שמוזהה עם הימין? ובכן, לא. הם לא ביקרו אף פעם החלטה של אלוף ימני. אתם יודעים למה? כי אין אלוף ימני. קצין בכיר עם דעות ימניות - או גרוע מזה: עם עמדות אמוניות - לא עובר את רף התת-אלוף.

אז ההפתעה היא לא מהעמדה הפוליטית של אותם לשעברים. אני מדבר, כאמור, על תפיסת המציאות, על צורת המחשבה, ובעיקר על צורת הביטוי.

3 אחרי כל אמירה כזאת של אותם אישים מוערכים במיל', אני מוצא את עצמי שוקע בערכי הוויקיפדיה שלהם. לנסות למצוא את מקורות השריטה. האם היו סימנים מקדימים במהלך ההיסטוריה המרשימה שלהם? לפעמים אני נסחף אחורה וקורא גם על ההורים שלהם. הרי בהרבה מקרים הם מגיעים מבית לוחם מאוד או חלוצי מאוד. או שניהם ביחד מאוד. קחו למשל את עמירם קרסניץ', לימים עמירם ארגמן, אביו של ראש השב"כ לשעבר. איזה סיפור חיים הוראי: הוא נולד בעתלית, ובהיותו נער התגייס להגנה. בגיל 17 בלבד נפצע בקרב גבורה מול חיילים סורים באזור גשר בנות יעקב. על הקרב הזה הוא קיבל את אות המופת לאחר ש"גילה אומץ לב מיוחד בעזרה לפצועים, נשאר אחרון בגורתו עד שאזלה התחמושת, ולמרות היותו פצוע קשה עזר להוצאת הפצועים משרה הקרב" (עוד על סיפור הקרב תוכלו לקרוא באוטוביוגרפיה שלו, "שלא תאבדנה העקבות").

אנחנו, אין כמו אנגל
את הקצה של החלה בחומס

עם כזה חומס,
למי יש מקום לדגים?

מה זה, נגמר החומס?
מי הולך להביא עוד
קובסה מהמקרה?

כשהחומס אחלה כל המשפחה נהנית בשולחן השבת

בראש סרנו BORO

אחלה טעם מנצח

היום הארוך ביותר

לא יודע אם הזכרתי את זה כאן בעבר, אבל לא מזמן חגגתי 40 ואני רוצה לספר בהרחבה על מה שעובר עליי בנפש. סתם אני צוחק איתכם, לא צריך לדפדף לשרייבר, הכול בסדר. רציתי לשוחח בכלל על ילדים באוגוסט. הרבה יותר מבאס.

חשוב להקדים ולומר: ילדים זה החיים. הם אהובים וחמודים ויקרים. יתרה מכך, ילדים הם העתיד. לעומת זאת בהווה, אפעס, הם הרבה יותר מסובכים לתפעול.

ונכון, לכאורה מסיבה זו בדיוק ברא קודשא בריך הוא קייטנות, אבל מה נעשה שהילד לא זורם על קייטנות ממוסדות. ולתת לו להעביר את הקיץ במסכים זו גם לא האופציה היותר אידיאלית.

אז השנה אשתי הגיעה עם הצעה מהפכנית שהעניפה לי את יתרת המוח: קייטנות הורים.

הרעיון פשוט: חוברים יחד קבוצה של הורים החולקים את העובדה שברשותם ילדים באותה קבוצת גיל ויוצרים קייטנה של הורים על ידי הורים למען הורים. כך העול מתחלק באופן שווה בין כולם והמחיר גם הוא שווה לכל נפש.

"זו ההמצאה החשובה ביותר מאז המצאת הגלגל!" הכרזתי והתחלתי לרקוד את מה שאני חשבתי שהוא ריקוד הפוקסטרות המפורסם, אבל למשקוף מבחוץ היה נראה יותר כמו פרכוס המצריך טיפול רפואי.

"קודם כול, אל תרקוד יותר אף פעם", פתחה אשתי בגנאי והמשיכה בעוד יותר גנאי, "דבר שני אנחנו צריכים לחשוב מה אנחנו עושים בימים שלנו".

"מה זאת אומרת בימים שלנו?" ניסיתי להבין.

"בימים שאנחנו צריכים לקחת את הילדים לפעילות".

מדובר היה בקצר בתקשורת.

"חשבתי שאנחנו רק שולחים את הילד לעשות פעילויות עם ההורים של חברים שלו. מה שנקרא קייטנות הורים".

"אבל גם אתה צריך לתרום ימים משלך, אחרת מה האינטרס של שאר ההורים לקחת את הילד שלך איתם?" אשתי ניסתה להסביר, ודוגרי אני אומר לכם, מאכזב לשמוע שאנשים שאתה מחשיב כחברים טובים חושבים קודם כול על האינטרס שלהם. אבל כנראה שהייתי נאיבי ומדובר בסתם שכנים אקראיים ותו לא.

"כמה ימים אנחנו צריכים לתת לחבורת ההורים האגואיסטית הזאת?"

"כל זוג הורים נותן שלושה ימים וככה במצטבר זו קייטנה של שנים עשר יום".

"אז שנינו יחד צריכים לתת שלושה ימים?" וידאתי.

"כן".

"ואנחנו שניים".

"כן".

"אבל שלושה ימים לא מתחלקים בשניים. אז משהי אחת תצטרך לעשות את כל שלושת הימים וזהו".

"סליחה, למה שאתה לא תעשה?"

"כי אני לא משהי, נשמה, ישמענו אונייך מה שפיך מדבר. אצלנו גבר זה גבר ואישה זו אישה", עצרתי בגופי את התפשטות האידיאות הפרוגרסיביות.

"יכול להיות שאתה מורח את השיחה הזאת כדי להרוויח עוד כמה שורות בעיתון?" היא התחילה עם ההשמצות, ואני כל כך נעלבתי שהייתי חייב לחדול את השיחה במקום.

לא בגלל שהשיחה מיצתה את עצמה או משהו כזה.

הלאה.

אחרי משה ומתן מתקדם הוחלט שאני אהיה אחראי רק על יום אחד של הקייטנה, ובו אצטרך להעסיק ארבעה ילדים בני תשע. חלק מההורים לקחו את הילדים למסלול רגלי או למעייין, חלק לבאולינג או למוזיאון, ואני ניסיתי לחשוב איך אני יכול לתת לילדים חוויה קצת אחרת. הרי מכל הפעילויות הללו הילדים יוצאים רצוצים ומותשים, וזמן הראוי לחשוב על פעילות פסיבית שתרתק אותם לזמן ארוך ככל האפשר במצב דומם. ואם כנגזרת של פעילות כזאת ייצא שסחבק

יטרח טרחה מינימלית ביום שלו - כנראה שזה רצון ה' או לכל הפחות פסיק רישא.

קיצור, החלטתי לקחת אותם לקולנוע. זמן ארוך במזגן בזמן שהילדים מרותקים לסרט הוא בדיוק מה שנדרש מקייטנה שמטרתה העיקרית היא לנתק ילדים מהמסכים.

ניסיתי לבדוק מה הסרט הארוך ביותר שיש בקולנוע כיום. לצערי "שוואה" של קלוד לנצמן שאורכו שמונה שעות לא הציג בהוט סינמה כפר סבא ביום שלי, אז נאלצנו ללכת על "האחים סופר מריו". יותר קצר ויש מי שיאמר שקצת יותר מרים.

לקחתי אותם בכונה לגרסה המדובבת לעברית כדי שייבנו מה הולך, אבל בעיקר כי עברית היא שפה ארוכה יותר מאנגלית ככה שקיוויתי שאוכל להרוויח עוד כמה שניות.

אחרי 92 דקות הסרט העז להיגמר והילדים קמו ללכת. מיד הושבתי אותם חזרה בטענה שראוי לכבד את כל הצוות שעמל על הסרט ולצפות בכל הקרדיטים עד תומם.

אחרי שנתנו את הכבוד לכל המאיירים, המדובבים וההוא שאחראי על הקפה, יצאנו בליט ברירה את הקולנוע.

להחזיר את הילדים כבר לבתים שלהם לא הייתה אופציה, אז לקחתי אותם לארוחת צהריים בקניון ועשיתי מזה עסק גדול.

נעמדתי בתור ולכל מי שהגיע אחרי נתתי לעקוף. הרי אנחנו בתקופה שראוי להגשים באהבת חינום. אז לכולם נתתי לעקוף. חילונים, דתיים, אשכנזים, ספרדים, רעבים, אנשים שעברו שם במקרה ובכלל לא רצו להזמין אוכל, את כולם דחפתי לפני בתור באגרסיביות.

אחרי שנותרנו לבדנו בתור נאלצתי לבצע את ההזמנה. האוכל הגיע, אבל לפני שיוכלו לאכול שלחתי את הילדים למשחק "חפש את הנטלה" המסורתי, שבו הציבור הסרוג נאלץ לכתת רגליו במרחבי הקניון בחיפוש אחרי עמדת נטילת ידיים שספק קיימת.

"אבא שלי אומר שאנחנו לא נוהגים ליטול ידיים על חתיכה אחת של פיצה", הילד של אלימלך ניסה להתחמק.

"אתה הילד שלי עכשיו", יריתי לכיוונו ושלחתי אותו לקומה איפה שהג'מבורי למרות שידעתי היטב שנטלה אין שם. שיקבל שכר על ההשתדלות, מה יש.

בסופו של דבר סיימנו לאכול, בידכנו ברכת המזון כולל ברכת האורח המורחבת ונעמדנו אובדי עצות במרכז הקניון.

"מה עכשיו?" שאל הילד של שרינגטון.

"אני יכול ללמד אתכם את ריקוד הפוקסטרות המפורסם", אלתרתי. "לא!" היעקבן הצעיר קפץ כנשון נחש וחסך מחבריו חוויה משנת חיים.

מה אני אגיד לכם, המצב היה לא פשוט. לא ידעתי איך אני מעביר עם הילדים את הזמן שנותר. אבל ריבוננו של עולם לא נותן לאדם ניסיון בלי הכלים לעמוד בו, ובאמת לקח לי שעה וחצי למצוא את הרכב בחניון.

עד שהגענו חזרה לשכונה כולם כבר היו מותשים ורצוצים משל עשינו את היהודייה.

"היה יום פצצתי", סיכמתי עם אשתי את היום המוצלח.

"הילד של עובדיה אמר שלקח לך שעתיים וחצי רק להזמין צהריים".

"בסדר, אבל איזה צהריים זה היה תשלי אותנו", התגוננתי.

"אמר שהאוכל היה קר כי לקח ארבעים דקות למצוא נטלה".

"טוב, כשאין עין טובה או באמת רואים הכול שחור".

בסופו של דבר למרות הריקושטים הזוהים שקיבלנו משאר ההורים, הסכמנו אני ואשתי שקייטנת הורים זו בסך הכול יציאה מוצלחת שנשמח לרוץ איתה גם בשנה הבאה.

"אתה צריך רק לחשוב איך אתה בונה תוכנית קצת יותר מעניינת ליום שלך", היא רמזה לי בעדינות.

"אין שום בעיה", אמרתי, "שנה הבאה תיאטרון".

"רעיון מקסים", אשתי אישרה.

בטח מקסים, חשבתי לעצמי. נכר על הגג. שלוש שעות לא כולל הפסקה. הסתדרתי. ●

#3 יו
ונפא

"פתח
אלהו"

"בתי צאי
מבית כלא"

אחרי הצלחת הסרט "ברבי" צפויים אלפני פוקס לצאת עם הסרט "שימא'לה" אודות כוכבת שימא'לה שנמאס לה כל היום רק להפיד "שמא'לה ישראל" ו"חזרה אני" והיא מחליטה לצאת לעולם האמיתי וללמוד להפיד "פתח אלהו" ו"בתי צאי מבית כלא". את שימא'לה ישחק האנק עזריה כחובן, ובתפקיד אלפני הפאלי לין מנאל מירנדה

לפני עשר שנים עבדתי בקניון בתאוכה טכנית כהנך ככאן סכל המספחה טיילה כלעדי. היום אני עובדת בחופשה עם המספחה כלעדי. ללמדכם שיש מחיר להתקדמות בחיים

הבן שלי ראה ברחוב הומלס בלי נעליים. "אלבא תראה, כהן!" זה חינוך רבתי

לקחתי את הפנים שלי לברכת כדורים. אבל התברר שזה היה היום של הפנים

הביאר - אמת מים תת קרקעית מתקופת המקדש

כל מה שטוב, הרוב!

בגוש קר עציון

נאמן ונדיר

מסלולי
הליכה
ואופניים

אטרקציות
ואקסטרים

מעיינות
צוננים

אתרי
מורשת

מצפורים
מרהיבים

לכל האתרים והפעילויות חפשו
'תיירות גוש עציון' @ f

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

לאכול, להתפלל, לאהוב

חתונה היא אירוע משמח. ערבית היא תפילה חשובה. כשהן מתנגשות זו בזו מקבלים אירוע חדש: דיאטה

אחרי התפילה יש שלוש אפשרויות. האחת - אתה חוזר אל שולחן ריק ואשתך מתנצלת שהיא נלחמה במלצר כמו לביאה, אבל הוא היה יותר חזק ולקח מהשולחן אפילו את הסלטים. השנייה - המנה שלך עדיין על השולחן, אבל אתה מגלה שבמקום כבש הביאו לך את האוכל של הכבש, כלומר מנה מזינה שמכילה עלים, עשבים ובעיקר עצבים.

האפשרות השלישית נדירה, אבל קיימת. בתרחיש הזה אתה חוזר מהתפילה, ועל השולחן מחכה לך בדיוק המנה שרצית, עם כל התוספות, והיא אפילו עדיין קצת חמה. באנחת רווחה אתה מתיישב, מוזג לעצמך מים, נועץ את המזלג ומתענג על הטעם השמימי.

ואז, בתזמון מדויק, הלהקה מתחילה לתת בקצב והסולן מאיץ בכולם לקום ולקבל את החתן והכלה. עכשיו אתם בטח אומרים - יש אוכל לפני החופה, מה בעצם הבעיה שלך?

אז נכון, יש את הטעימות בדוכנים החמודים האלה שנקראים בלועזית בופה, ובעברית יימלא פי תהילתך, יימלא פי בבשר, פי בדגים, פי בכל מיני מטעמים, או בקיצור - פיבי בופה. אבל עם כל הכבוד לכמויות המושחתות של האוכל שנשפך ללא אבחנה לפני החופה, זו לא באמת ארוחה. אנחנו רוצים לשבת כמו בני אדם ליד שולחן, לא לעמוד בתור עם מאות אנשים ולנשנש דוגמיות מצלוחיות קטנטנות. מה עוד שאני תמיד מאחר ומגיע ישר לחופה. וגם אם בטעות אני מגיע מוקדם ומספיק לחטוף משהו, תמיד איך שאני בא לקחת את הביס הראשון מודיעים על תפילת מנחה.

כמו במילואים

יש לציין שהמצב, ממש כמו מזג האוויר, משתפר מאוד בחורף. כי בחורף אתה יכול להתפלל ערבית בחמש, להתארגן בנחת בבית ועדיין להגיע בזמן לחופה. וכשכולם קמים מהשולחן והצדיק התורן מסמן לך "ערבית, ערבית", אתה אומר לו בחיוך נבזי "זה בסדר, אני כבר התפללתי", וממשיך לאכול בשאננות נינוחה את המנה שלך ואת כל האוכל של כולם.

אבל בקיץ אי אפשר להימלט. אתה יכול להגיד "כבר התפללתי" (אתה לא משקר, התפללת אתמול), אבל זה לא באמת יעזור לך. זה כמו במילואים, כשאתה מגיע לבסיס וכל הבוקר נמרח על שטויות, אבל דווקא כשתעמוד בתור לארוחת הצהריים יבוא הצדיק התורן (זה אותו אחד מהחתונות) ויגיד לך "מנחה, מנחה". ושוב אותה דילמה - אתה רוצה להתפלל, אבל רוצה גם לאכול. ואוכל לא יהיה אחר כך. מצד שני, גם מנחה לא. וכולם הולכים להתפלל, לא נעים להישאר לבד עם כל החילונים. אז הולכים, מחכים שיהיה מניין, עושים את ה"נו נו" הקבוע (בלי זה אי אפשר להתחיל אשרי) ואומרים לחזן "קצר, בלי חזרה", הפעם ברצינות גמורה. החזן מהנהן ופותח בתפילה ארוכה ארוכה, עם חזרה, עם תחנון, עם חזנות, עם דבר תורה. עד שהוא מסיים ההפסקה נגמרת, אבל זה בסדר כי גם אוכל לא נשאר. לא הפסד גדול, בהתחשב בכך שמדובר בסך הכול בבסיס צה"לי, לא ארוחת גורמה של חתונה, שתכל'ס גם אליה אתה כמעט אף פעם לא מגיע.

אלא אם המילואים בקיץ, ואז אפשר לדחות את התפילה לאחר הצהריים. ובאמת, בשעה שבע, כשאתה עומד בתור לארוחת הערב, מגיע הצדיק ואומר חבר'ה, עוד מעט שקיעה. לכן עוזבים הכול, מחכים למניין (הוא מתעכב כי כולם בדיוק אוכלים), מבטים, נו נו, בלי חזרה, עם חזרה, עם תחנון, עם דבר תורה. ואז, בערך בעלינו לשבח, נזכרים שבעצם כבר התפללנו בצהריים מנחה גדולה. ●

תמיד דווקא אחרי הביס הראשון יכריזו על תפילת ערבית. אילוסטרציה

תפילת ערבית מתקיימת ליד החופה, זו שרק לפני עשר דקות עזבת במחשבה תמימה שאתה הולך לאכול משהו. היה אפשר לאכול משהו. היה אפשר להתפלל מיד אחרי הטקס, זה נכון, אבל זה יעיל מדי. הרבה יותר נחמד לחכות שהאנשים יתפזרו, ייטלו ידיים, יתיישבו, ורק אז לקרוא להם בחזרה לזירת הפשע

עונת החתונות בשיאה, בשבוע הבא מתחילים בדף היומי את מסכת קידושין, וזה הזמן לדבר על אחד הנושאים הרגישים ביותר של חתונות המגזר. אלא אם כן הן מתקיימות ביום שישי. אני מתכוון, כמובן, לתפילת ערבית.

כל חתונה אותו סיפור. החופה המרגשת מסתיימת, החתן והכלה פוסעים יד ביד אל עבר הכוכבים הנוצצים, והקהל הקדוש פוסע בהמוניו פנימה ומחפש את מקומו המיוחד בעולם. זאת אומרת באולם. אחרי שיטוט קצר אתה מוצא את השולחן שלך, מתיישב, מוזג לעצמך מים, מגלה שזה בעצם לא השולחן הנכון, קם, מחפש, מוצא, מתיישב, מוזג, שופך בטעות את המים על המכנסיים. שלך. או של זה שיושב לידך. כל אחד והכישרון האישי שלו.

אחרי ניקיון קצר והתנצלות ארוכה אתה מתיישב, ואז קם והולך ליטול ידיים (לפי רוב הדעות לא יוצאים ידי חובה במים ששפכת על המכנסיים). בדרך חזרה לשולחן אתה פוגש המון אנשים שלא ראית כבר שנתיים ויש לך המון מה להגיד להם, אבל אתה יכול רק להממה ולסמן להם שתדברו אחר כך כי, ובכן, נטלת ידיים. ואז אתה מגיע לשולחן, מתיישב, מברך, בוצע מהלחם, עושה ביס קטן.

כאן, תמיד אחרי הביס הראשון, ורק אחרי שהתיישבת, יכריזו על תפילת ערבית.

עכשיו אתה בדילמה קיומית לא פשוטה. הרצון הפנימי שלך הוא בהחלט להתפלל, אבל הרצון הפנימי של הבטן שלך הוא לאכול. מה עוד שלא אכלת כל היום, מתוך הזדהות עם החתן והכלה שצמו או בגלל שבנית על זה שבערב אתה בחתונה. וכבר התיישבת. והתחלת לאכול. והרי ברור שרגע אחרי שתלך להתפלל יגיע המלצר וישאל מה לשים לך בצלחת, ואשתך בטח תבחר בשבילך את המנה שאתה פחות אוהב, ועד שתחזור מהתפילה היא כבר תהיה קרה לגמרי. המנה, לא אשתך.

אפשר להתפלל כל הלילה, לוחש לך היצר הרע, יהיה מניין גם אחר כך. אבל כולם נוהרים החוצה, ולא נעים לך להישאר הגבר היחיד ליד השולחן. אז אתה תוקע מהר חצי לחמנייה כדי לצאת ידי חובת לחם כדי אכילת פרס, והולך להתפלל שלא על מנת לקבל פרס. בדרך אתה פוגש שוב את כל האנשים שלא ראית כבר שנתיים וגם הפעם אתה לא יכול לדבר איתם, הן בגלל שאתה ממחר לערבית והן בגלל שהפה שלך מלא בלחם.

יימלא פי בבופה

תפילת ערבית מתקיימת ליד החופה, זו שרק לפני עשר דקות עזבת במחשבה תמימה שאתה הולך לאכול משהו. היה אפשר להתפלל מיד אחרי הטקס, זה נכון, אבל זה יעיל מדי. הרבה יותר נחמד לחכות שהאנשים יתפזרו, ייטלו ידיים, יתיישבו, ורק אז לקרוא להם בחזרה לזירת הפשע.

איך מתפללים ערבית בחתונה? ככה: בהתחלה מתקבצים שבעה גברים ומחכים שיהיה מניין. אחרי שמגיע העשירי ממשיכים לחכות, כי ברוב עם הדרת מלך ובכל מקרה חם בחוץ אז למה למהר אל המזגן. אחר כך מסתכלים זה על זה ומחכים שמישוה ייגש. אחרי כמה סבבים של "נו נו" מישוה נכנע, ואז מישוה אחר אומר לו "קצר, בלי חזרה" וכולם מחייכים מהבדיחה המקורית שלא נשמעה מעולם אלא רק כל ערב. כדי לחפות על זה שאין חזרת הש"ץ, החזן פוצח בתפילה איטית ביותר כדי לוודא שהאוכל שמחכה לך על השולחן מצטמק וטוב לו. כלומר טוב לחזן. וגם למתפללים, שבזכות התפילה הנינוחה יכולים להתפלל בכוונה גדולה, כלומר להתפלל שהם יספיקו לחזור אל השולחן לפני שהמלצר יפנה להם את הצלחת.

המכללה

האקדמית חמדת
חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

הירשמו גם אתם לתואר ראשון B.Ed באקדמית חמדת ותקבלו מחשב נייד מתנה! עם כל התוכנות הנדרשות לצורך למידה

בחוגים: מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא | תושב"ע |
הגיל הרך | חינוך מיוחד + הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה, כתיבה וחשבון

יומיים בשבוע בקמפוס

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רג"ב
תוכנית מצוינות

אחת לחודש
למידה מרחוק

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.

בכפוף לתקנון משרד הביטחון

לנרשמות לתואר ראשון באנגלית - הטבה מיוחדת: 2,000 ₪ לטיול ללונדון בכפוף לתקנון

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

***5280** למידע והרשמה חייגו אלינו

מהזירים את הפנקס

שבעת החודשים האחרונים החזירו אותנו בעוצמה לימי הפנקס האדום, אבל בהדרגה נשמעים קולות שמבקשים לפורר את חומת ההשתקה וליצור פה דמוקרטיה אמיתית

איור: שאול גרד

בדרך כלל אני לא מתעכבת על כתבות שנוגעות לנושאי נדל"ן. אין לי מה לחפש בתחום הזה כרגע. לשמחתי אנחנו גרים בבית שהוא שלנו (ושל הבנק כמוכן) וכרגע אין ברשותנו דירות נוספות, מה לעשות. לכן אני רגילה לדפדף הלאה. אבל דווקא השבוע, צדה את עיני ידיעה שנגעה לראש התאחדות הקבלנים בוני הארץ, ראול סרוגו. ראש ההתאחדות הודיע שהוא והקבלנים שתחתיו פורשים מנשיאות המגזר העסקי, גוף גג שמאגד את המעסיקים הגדולים במשק.

רגע, אל תפסקו. סרוגו לא הלן על כך שהנשיאות אינה מקדמת זכויות מעסיקים או שהיא נכשלה במאבק בריבית. הוא הכריז שפשוט נמאס לו להיות חבר בגוף פוליטי. סרוגו הגיע לנשיאות המגזר העסקי כדי לפעול יחד באופן מקצועי לקידום אינטרסים משותפים, אבל כבר חודשים שזה לא כך. "אנחנו מייצגים 3,000 קבלנים ושיפוצניקים. יש שם דעות שונות ואנחנו לא יכולים לקבוע להם לשכות מסיבות פוליטיות", כך צוטט השבוע סרוגו ב-ynet תוך שהוא מתייחס לשביטה הגדולה שהייתה לפני חצי שנה. הוא הוסיף שאינו מעוניין לעבוד בתיאום עם ההסתדרות, גוף שבכלל אמור לאגד עובדים וגם הוא בחר צד פוליטי. הצעד של סרוגו יכול להשפיע על שיווי המשקל בין הגופים המייצגים את המגזר העסקי מול הרשויות. צעד קטן לאדם, צעד גדול אל ההגינות.

אם נחזור רק שנה אחורה, לא היינו יכולים לדמיין מציאות כזאת. לא היה מתקבל על הדעת שארגונים גדולים במשק, ארגוני עובדים, מעסיקים ואקדמיה, בטח לא הצבא, ייקחו בשבי את כל מי שעובד תחתם, ידברו בשמם ויטילו אימה על כל מי שחושב אחרת. סרוגו, אם נדקדק בדבריו, לא אמר שהוא בעד הרפורמה. הוא לא נקט עמדת מראה פוליטית ולקח שבויים בתמורה. הוא רק הציג את הרגישות המתבקשת כלפי אלפי האנשים שהארגון שלו פועל בשמם, מודע לכך שלא עמדותיו הן אלה שצריכות להוביל אלא איש איש ומחשבותיו. מי שרוצה לשבות - ישבות, מי שרוצה להפגין - יפגין, מי שרוצה לעבוד - גם סבבה. פעם חשבנו שרגישות כזאת היא הבסיס לכל מערכת יחסים.

אנחנו בתוך שבעה חודשים של הפגנות בלתי פוסקות ושל פוליטיזציה שנכנסה מכל חרך ומכל סדק למקומות שתמרוך גדול הורה לה "אין כניסה". בשבוע שעבר כתבה כאן עמיתתי חגית רוזנבאום על מה שקורה בתוך איגוד העובדים הסוציאליים. כן, השדה הזה, שאמור להיות הכי נקי, הכי קשוב והכי לא כופה, משתמש בכל הכוח שלו נגד עובדות שאינן מיישרות קו עם מתנגדי הרפורמה. הדס צורי ראינה, גם כן ב'בשבע', את ד"ר קרן אסייג, אישה אמיצה שהעזה לצאת נגד הרקטור של אוניברסיטת חיפה, האוניברסיטה שלה.

עכשיו בואו, כבר שנים אנחנו יודעים שבאקדמיה קיימת השתקה של דעות, ושאים חפצה נפשך בקריירה אקדמית לא מספיקים כישרון, חריצות או פרופסור מקושר שיקדם אותך. יש עבודות שלא תוכלי לכתוב, השערות שלא תוכלי לחקור ובעיקר מסקנות שלא תוכלי לפרסם, כי יש עמדות ראויות ויש כאלה שדינן לא לקבל קביעות. אבל ככה, בבוטות כזאת כמו שקורה כאן בחודשים האחרונים? זה באמת עבר את כל גבולות הדמיון. על צה"ל אין בכלל מה לדבר.

המגמה מתהפכת

חודשיים אחרי פרעות תשפ"א יצאנו לסיור בירושלים עם

אנשי שכונת רמת אשכול של לוד. טיילנו בין עתיקות צעירות יחסית של ירושלים - שני דורות, אולי שלושה, ודיברנו. אחת מתושבות השכונה, שהוריה גדלו במדינות ערב, אמרה בלב כואב: "ההורים שלי תמיד סיפרו שאי אפשר לסמוך על הערבים. שמהניסיון שלהם, הם היו ידידים ואז התהפכו עליהם ברגע האחרון. אני חשבת לתומי שהסיפור הזה נגמר. שזה שייך לדור שלהם, שאצלנו זה כבר לא יקרה. אבל הנה, התבדיתי, ההורים שלי צדקו, גם עלינו הם התהפכו", היא אמרה וחשבה על השכנים שהיו איתה ביחד בוועד הבית, ויום אחר כך לקחו חלק פעיל בשריפת המכוניות של השכנים בבניין.

תמיד ההורים צודקים, כנראה. גם אני חשבת שסיפורי הפנקס האדום שעליהם גדלתי לא יחזרו עוד. שאין סיכוי, בימינו אנו, לשחזר את חיי סבא וסבתא. אז, אם לא היית חבר במפלגה הנכונה, לא הייתה לך עבודה, לא קיבלת את היחס הראוי בקופת החולים, לא גויסת לעבודה בשירות המדינה ובכלל, היית אורח סוג ב', אבל על אמת. לא האמנתי שכל זה יכול לקרות אחרי המהפך, אחרי השינוי הדמוגרפי, אחרי הרחבת מספר הערוצים בטלוויזיה וברדיו והמצאת הרשתות החברתיות, אחרי המוביליות החברתית המפורסמת של ישראל. אבל הנה, עיינינו הוראות. יש פנקס אדום עדכני. קיימות עמדות נכונות וישנה מלחמה קשה ורווית מומן להשתיק את כל מי שלא מחזיק בהן. מיישמו אמר ערוץ 14? פורום קהלת? אז הפנקס הווירטואלי הזה אולי לא קובע את היחס אל הלקוחות בקופת החולים, אבל הוא חי ובעיקר בועט.

לצד התופעות האלה כדאי להביט על הראול סרוגואים, על הקרן אסייגים ובכלל על החורים שנפערים בחומת ההשתקה. חומה שנראתה בהתחלה בלתי חדירה, אחידה ומאיימת, אבל לאט לאט אמינותה מתערערת. לא כל כותרת במהדורה היא אמיתית, ולא כולם מוכנים לרקוד לפי החליל של המחאה. תראו למשל את מצעד הסרבנות שלא מצליח להתרומם, את אלפי החיילים שחתמו על מכתבים, יחידה אחרי יחידה, והכריזו שימשיכו להגיע למילואים. תראו את ההתייצבות בפועל, את חוויות המילואים של כל מי שיצא לשרת בזמן האחרון. תבהלת האולפנים לא מגיעה לשטח. היא נמצאת שם בקצוות, ביחידות מסוימות, אבל לא במיינסטרים.

תראו את מכתבי הרופאים שמתנגדים להתנהלות הכי לא אתית בעולם של ההסתדרות הרפואית. רופאים שיודעים שהם עלולים לשלם בקריירה שלהם, ועדיין לא מוכנים למכור את עקרונותיהם.

תראו את הבעלים של 'ביג' שלא הצליח להשבית את המרכזים שלו משום שבעלי החנויות החליטו להתקומם. בתחילת הדרך רבים היו המומים מהתעוזה ומהחוצפה, אבל בחודשים שעברו מתחילת המחאה המגמה מתהפכת. וזה רק ילך ויתגבר. המגזר שוחר הדמוקרטיה, זה שחושב שבאמת מותר לכל אדם לחשוב מה שהוא רוצה, מתחיל להשיב מלחמה שערה. להתקומם בכל מקום שיש כפייה, להסביר שאי אפשר להתנהל פה בצורה לא דמוקרטית. ביזנס הוא ביזנס ופלז'ר - כלומר, מה אתה עושה אחר הצהריים עם הדעות שלך - הוא עניינך בלבד.

ומה שלכל אחד מאיתנו נותר לעשות הוא לחזק את מי שצועקים "המלך הוא עירום" תוך ספיגת ערימות של רפש, וגם ללכת אחריהם. לשרטט את הגבול בנועם ובתקיפות ולומר: עד כאן. ככה לא מתנהגים. חלפו ימי הפנקס האדום. ●

תראו למשל את מצעד הסרבנות שלא מצליח להתרומם, את אלפי החיילים שחתמו על מכתבים, יחידה אחרי יחידה, והכריזו שימשיכו להגיע למילואים. תראו את ההתייצבות בפועל, את חוויות המילואים של כל מי שיצא לשרת בזמן האחרון. תבהלת האולפנים לא מגיעה לשטח. היא נמצאת שם בקצוות, ביחידות מסוימות, אבל לא במיינסטרים

חתימה טיולי

בחודש אוגוסט

לבחירתכם:

סיורי חמישי בערב

באתרי קק"ל

או טיולי שישי בבוקר עם מדריכי אשכולות בשיתוף חטיבת החינוך והקהילה בקק"ל

או

איילי בוקר

שישי | 10:00-13:00

א' אלול, 18.8 | ח' אלול, 25.8

סיורי שקיעה

חמישי | 18:00-21:00

ל' אב, 17.8 | ז' אלול, 24.8

אל קניוני מרכז הגולן

בהדרכת מרכז סיור ולימוד קשת יהונתן

עמק התכלת בצפת

בהדרכת מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

בשביל החלב: מעיינות גוש חלב

בהדרכת מרכז סיור ולימוד מורשת הגליל העליון

טבע עירוני וגשרים תלויים בפארק נשר

בהדרכת מרכז סיור ולימוד גליל

"חופים הם לפעמים געגועים" נחל

חדרה בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילנו

שומרים על הנחל

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בקעת הירדן

ההר הטוב הזה: כביר

בהדרכת מרכז סיור ולימוד שומרון

על גדות הירקון

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילוד

מעיינות הסטף

בהדרכת מדרשת חברון

טבע ירושלמי: יער ירושלים

בהדרכת מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

תנ"ך בשפלת יהודה: פארק קנדה

בהדרכת מרכז סיור ולימוד הרי גופנא

מתיישבים בנגב: יער בארי

בהדרכת מרכז נצרים

מוקדים שונים ברחבי הארץ בכל יום!

להרשמה ופרטים נוספים

www.eshkolot.org

קמפוסים עם אשכולות מיטב המרצים, המדריכים והרכזים

מחכים לכם!

קמפוסים קיץ

קמפוס שפלה והר

תאריך: 3-8.9.23

רכז: אביחי ברג

1700 ₪ | ללא לינה

קמפוס מישור החוף

תאריך: 13-18.8.23

רכזת: סגולה זמירי

1700 ₪ | ללא לינה

קמפוס גליל עליון

תאריך: 3-8.9.23

רכז: מעיין ארד

1700 ₪ | ללא לינה

קמפוסים חורף

קמפוס מדבר יהודה

תאריך: 28.1-2.2.24

רכז: אסף דל

2200 ₪ | שני לילות וא.ערב

קמפוס אילת

תאריך: 7-12.1.24

רכז: שלמה בוסקילה

1700 ₪ | ללא לינה

קמפוס גולן

תאריך: 18-23.2.24

רכז: אסף סלע

2600 ₪ | כולל לינה וא.ערב

1800 ₪ | ללא לינה וא.ערב

קמפוס נגב

תאריך: 11-16.2.24

רכז: יאיר אלמקייס

2600 ₪ | כולל לינה וא.ערב

1800 ₪ | ללא לינה וא.ערב

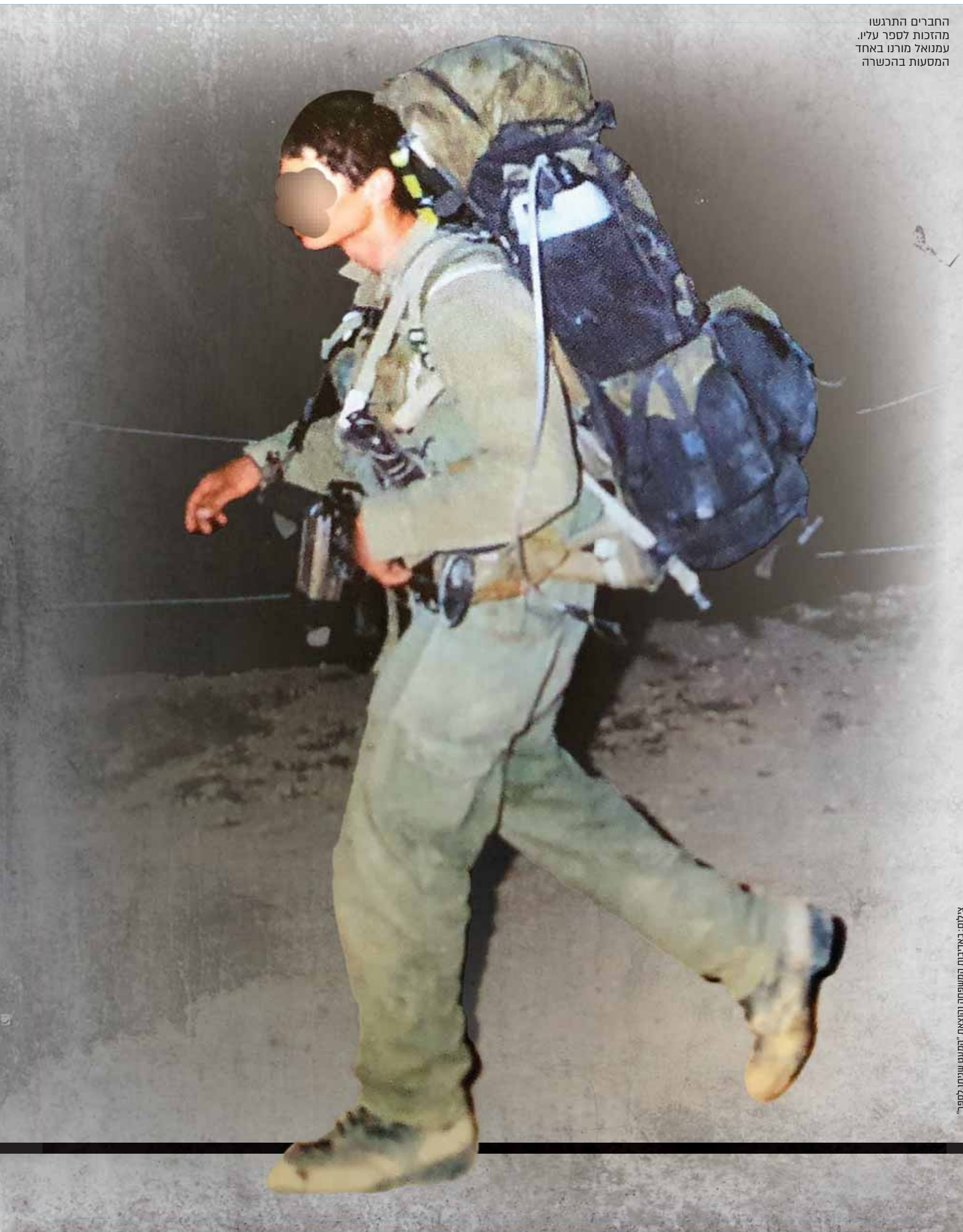
10% הנחה לבוגרות אשכולות

לפרטים ולהרשמה:

053-468-3128

www.eshkolot.org | 08-6630030

החברים התרגשו
מהזכות לספר עליו.
עמנואל מורנו באחד
המסעות בהכשרה

צילום: באדיבות המשפחה והוצאת "המעט שניתן לספר"

זה סוד ההקסם

הוא ידע להטיח ביקורת בעמיתיו לפלגה ולחולל סביבו לא מעט דרמות, אז מה הפך את השם עמנואל מורנו לדמות נערצת גם 17 שנה לאחר שנפל במלחמת לבנון השנייה? יוני רוטנברג, שהתחקה אחרי מסלול חייו בדרך לכתיבת הרומן הביוגרפי 'עמנואל מורנו – המעט שניתן לספר', חושף ביומן כתיבה מיוחד 'לבשבע' את התשובות ששמע, וניתנו בעיקר בשכת הלב

הספר לפעול. הוא צריך לגעת בכולם, בכל אדם מישראל. הוא צריך להניע עוד אנשים להיות "עמנואליים", לדרוש מעצמם את מיצוי הכוחות למען מטרות נעלות. ואז, בערך כמו ב"שבוע מילוט" של היחידה שעליו מספר הספר, נשלחנו אל המשימה. אין כללים, אין התוויות, אבל יש יעד ברור.

מתחילים בגישושים. ראיונות עם ההורים, עם האחים, עם חברי ילדות קרובים. עמנואל הילד, הנער, הבן והבעל מתחילים להתרקם מול עינינו. אחר כך הגיעו השיחות עם בוגרי "צוות גיורא", שעברו יחד איתו את מסלול ההכשרה. זהותם אינה סודית, הם אינם שותפים לפעילות המסווגת שבה עסק עמנואל רוב שנותיו, ולכן גם הגישה אליהם קלה יותר. אבל גם אחרי שהעמדות מסביב לחבורה הקרובה של עמנואל, הפלגה, נתפסו כולן, המבצר סירב ליפול. או אפילו לדבר.

ניצנים ראשונים של הבקעה התגלו אצל זקני הפלגה. ממרום שנותיהם והפרופרציות המעודכנות שקיבלו לחיים, ליבם היה פתוח יותר. הם חשפו בפנינו, בזהירות ובמיומנות של אנשי מודיעין ותיקים, טפח מהפעילות שבה עסק עמנואל. הכול במסגרת המותר, כמובן. התחלנו לקבל מושג כללי, אך לא מעבר לכך. הפרש הגילים לא אפשר להם היכרות אישית וקרובה עם עמנואל, אלא רק עם התחום שבו עסק. במובן הזה התועלת במידע שנתנו לנו הייתה מוגבלת. אך התועלת מעצם המפגש, כך התברר לנו בדיעבד, הייתה גדולה.

אנשים שרוב חייהם הבוגרים סובבים סביב איסוף מודיעין ואינראות, משכפלים את דפוסי הפעולה באופן לא מודע גם אל החיים האמיתיים. תקופת הראיונות הראשונה הייתה לנו, מבלי שידענו, תקופת מבחן. מפה לאוזן עברו הרשמים אודותינו, כל מרואיין מעיד לחברו על טוהר הכוונות שלנו ועל המטרה המשותפת לנו ולהם. אחרי שתמונת המודיעין הושלמה, מפלס החשדנות ירד. אגוז ראשון מתוך החבורה הקרובה הסכים לשיחת טלפון לא ארוכה, מעניק לנו מידע במשורה. יש להעריך שהפיילוט הוכתר בהצלחה, מפני שזמן לא רב לאחר מכן טל הודיע לי שש' הסכים לריאיון.

בורחים מהפסטיבל

הרכב יורד משביל העפר וחונה ליד בקתת עץ. "אהלן, ברוכים הבאים", ש' מקדם את פנינו, רגע אחד אחרי שהקרה עשתה זאת. הוא לבבי וחשדן כאחד. כפות ידיו

קריינית החדשות הודיעה: "בלילה צפויה קרה בעמקים". לוח המחוננים אישר את דבריה, והכריז על שלוש מעלות. הרכב שט במורדות הרי שומרון בדרכו אל הבקעה, ובתזמון מדויק הגיעה ההודעה של ש'. טל מקריא: "תרצו לשבת בבית או בחוץ ליד מדורה?". התשובה הייתה לו ברורה, בכפור הנדיר שנפל על בקעת הירדן, אך בחלוף כמה הודעות הבין שהשאלה באה בחבילה אחת עם תשובה מוכנה. "נשב בחוץ, נכין תה".

הרבה תלאות נדרשו לנו כדי להגיע לש'. "לנו" פירושו טל דנינו - סא"ל במילואים, מנהל במשרד החינוך וחברו של עמנואל מהמכינה בעלי, שיום וביצע את כל המערך המורכב של הפקת הספר והוצאתו, ואני שכתבתי אותו. ש' הוא מאנשי הסוד שנמנו על החבורה הקרובה ביותר של עמנואל מורנו בסיירת מטכ"ל. הם התגייסו יחד, עברו יחד את הקורס הייחודי, שירתו יחד בפלגה ויצאו יחד לעשרות פעולות - כולל הפעולה האחרונה שבה עמנואל נפל. 16 שנים צמודות של פעילות מעבר לקווי האויב וגבולות הדמיון, וחברות אמיצה שקשה לתאר במילים.

אך כאלה הם אנשי הסוד. הדיסקרטיות אינה אביזר אופנתי בשבילם, הם לא מצניעים כדי להתגדל. היא טבועה בהם מטבע בריאתם ומוטמעת בהם במהלך השירות עד לשד העצמות. לכן כשהתקשרתי אל ש', אי אז בתחילת הדרך, וכשהשארתי עוד הודעה ועוד הודעה, זכיתי להתעלמות גורפת. לדבר בכלל, ובפרט על הפלגה, זהו דבר שלא בא בחשבון.

אין דרך, יש יעד

אבל איך בכלל מתחילים את הצעד הראשון בדרך לשם? כיצד אדם שסיים את הקריירה הצבאית כחייל זוטרי בגולני, שלא הכיר את עמנואל וצעיר ממנו ב־20 שנה, שגדל בפתח תקווה הבורגנית ולא בשיכון עולים ירושלמי, כיצד הוא ייכנס לנעליו ויכתוב את סיפורו? ומה בכלל נוכל לגלות שטרם סופר על דמות שכולה ערפל? ואם נשמע, מי ערב לנו שיתירו לנו לפרסם זאת? דרך לא הייתה לנו, אבל יעד ברור כן. הוא הונח על השולחן ברגע הראשון, על ידי אילן וסילביה - ההורים של עמנואל. בסלון ביתם החמים, מעוצב בטוב טעם על פי האסתטיקה האירופית-קלאסית, כשהאחים של עמנואל ישובים לצידם על הספות, הם שרטטו לנו במדויק מה צריך

מעורר השראה
דווקא בלי
המיתולוגיה שנקשרה
בו. עמנואל מורנו ז"ל
עם החברים ליחידה

בבקעת הירדן, הוא יכול לעשות זאת גם במגדל דירות גנרי בגוש דן. כשנפתחה הדלת והוחלפו מילים ראשונות חשנו אווירה אחרת לגמרי. אם בדרך כלל כשמארח מספר לך שהוא נרגש לפגוש אותך אפשר לתהות אם מדובר באמירה כנה או מחווה של נימוס, עם ל' לא נותר שום מקום לטעות. את מילות ההתרגשות גיבה שולחן ערוך בכל טוב, ומין התרוצצות חסרת מנוח סביב האורחים. כשישב לדבר קשה היה להחמיץ את הרעד בידיו ואת המשפטים שנקטעו והתגמגמו. חשבת בליבי: איש עתיר ניסיון כזה, שנשא בעול האחריות במאות מבצעים מסמרי שיער, מגמגם ומאבד עשתונות מול שני אנשים ידיוותיים כמונו? כאילו קרא את מחשבותיי, ל' הקדים: "אין לכם מושג כמה אני מתרגש לדבר על עמנואל. זו זכות בשבילי שבאתם לפה כדי לשמוע אותי".

וכמו במכתב, גם במציאות ל' לא הכזיב. זיכרון חד לפרטים של קצין מודיעין מוכשר, קליטה מדויקת של תנועות הנפש שהסתיר עמנואל מאחורי המעשים, וסיפורים שאיש מלבדו לא ידע לפרוש בפניו. רבים מהם מצאו את מקומם בספר, חלקם נותרו בחוץ משיקולים שונים. "לעמנואל הייתה חשדנות אוטומטית כלפי קציני מודיעין, בטח כאלה שנחתו הרגע והגיעו מחוץ ליחידה", הוא מספר את אחד הסיפורים שלא נכנסו לספר. "בשבתות הראשונים, אחרי שצוותתי אליו, הייתי ממש בחשש, ניסיתי לקנות את אמונו. באחת הישיבות אצל מפקד הפלגה לקראת כניסה לשטח, קיבלתי את המשימה לסייע לעמנואל לצאת משם בלי לעורר חשד. עמנואל ומפקד הפלגה סיכמו שכשיגיע הזמן להתקפל אגיד בקול רם לטלפון 'הוא לא הגיע', ואז אכנס לרכב ואסע משם כדי להקטין את החשד של העוברים והשבים. שמעתי אותם, והוספתי: 'היא לא הגיעה'. זו דקות של הסתרת הפעילות שלא כל אחד היה מתעסק בה, אבל את עמנואל זה הלהיב. אלו הדברים שהכי אפיינו אותו. פתאום הוא פנה אל מפקד הפלגה ואמר לו: 'הוא מוצא חן בעיניי, נראה לי נוכח'. הרגשתי שבאותו רגע קניתי את עולמי".

והיו גם רגעים כמעט נבואיים בשנה הזאת, האחרונה. כאילו הגשמה כבר יודעת את אשר צפוי לה. ביום הזיכרון האחרון, חודשים ספורים לפני שעמנואל נפל, נשלח ל' ללוות אב קשיש של אחד הנופלים במערכות ישראל אל קבר בנו. זו משימה שמטיל צה"ל על קציניו מדי שנה, ולעיתים מתוך

הצלחה. למדנו מדבריו של ש' רבות על עמנואל ופועלו, אך לא פחות מכך למדנו מתוך הליכותיו. רגע אחרי שנצא לדרך ישוב ש' אל החווה השכוחה שלו ועבודת הכפיים, איש ממכריו לא ידע מה עשה ומה הוא עתיד לעשות, וכך ייוותר הדבר עד שיכלו ימיו. וכמו ש', וא' שנפגוש אחר כך, ונ', וח', כך גם היה עמנואל. מטפס על פסגות מבצעות שאין הדעת עשויה לשער, ושב להיחבא בבקעה כאחד האדם.

"לעולם לא נדע מהו שכול"

הזמן במחנה אליקים מתנהל כפי שהזמן במילואים מתנהל. את המולת המטלות והאירועים היומיומית מחליפה הודחלות עייפה מכיתת לימוד לאוהל עגום, ומשם לטיולית שתיתקן אותך למטווח. בשבילי היו הימים האלה זמן חופשי מטרדות כדי לצלול אל הררי החומר שהעבירה לנו המשפחה ולפסל מתוכם דרך אל הספר המיוחל. בין מכתבים, הספדים, זיכרונות וכתבות בתקשורת, צד את עיניי קובץ זיכרונות שהעביר ל' למשפחה.

ל' פתח במין התנצלות, הודאה שהכיר את עמנואל רק בשנתו האחרונה, אך מאותה נקודה ובמשך שלושה עמודים הוא סיפק סיפורים שבלטו ברמת הפירוט והדיוק שלהם, ובדמות הברורה של עמנואל שהשתקפה מתוכם. על ספסל במרכז הפלוגה באליקים אני מסמן במרקר שורה, ועוד שורה, וגם את זו שאחריה, עד שאני מבין שאין טעם לסמן את כל המסמך. "חייבים לפגוש את ל'", אני שולח לטל. אצלו התשובה היא תמיד: "סגור". גם אם הדרישה הייתה להעביר קלסר לבני ברק בחמש לפנות בוקר. קשה היה לאתר את ל'. בתום כל ריאיון עם לוחמי הפלגה וקציני היחידה שאלנו אם השם מוכר, אך כמעט תמיד נענינו שלא. גם אלו שזכרו במעומעם לא ידעו לספק פרטי קשר. רק בחלוף זמן רב, ממש לקראת סוף תהליך הראיונות, הצלחנו לאתר אותו. אחרי ל' לא היה צורך לרדוף, הוא נענה מיד.

הגענו אל הכתובת שנמסרה לנו בהודעה. מתברר שאיש צללים לא חייב להיחבא בחווה

**אנחנו קמים
מהמדורה, וביציאתנו
מחליפים את לחיצת היד
החשדנית חיבוק ארוך ואיחולי
הצלחה. למדנו מדבריו של ש' רבות על
עמנואל ופועלו. רגע אחרי שנצא לדרך ישוב
ש' אל החווה השכוחה שלו ועבודת הכפיים, איש
ממכריו לא ידע מה עשה ומה הוא עתיד
לעשות. וכמו ש', וא' שנפגוש אחר כך, ונ', וח',
כך גם היה עמנואל. מטפס על
פסגות מבצעות שאין הדעת
עשויה לשער, ושב להיחבא
בבקעה כאחד האדם**

גרומות כשל פלאח, בלורית כסופה מעטרת את מצחו וקמטי פניו מספרים את כל רגעי המתח הבלתי נסבל שחלפו עליו. הוא מושיב אותנו ליד המדורה כמובטח, שופת קומקום תה על גבי האש ומציע לנו אצבעות "רבע לשבע". דממות הלילה בבקעה, הלהבה המרצדת ואצבעות השוקולד, סימן יפה הם לפתיחת הלב.

"אגיד לכם את האמת, מה מפריע לי ולחברים שלי לדבר על עמנואל", הוא מקדים לשאלותינו. "אנחנו לא יכולים לשאת את הפסטיבל שנוצר סביבו. את הסיפורים המופרכים, אגדות העם וההילה העל-אנושית. לעמנואל היו לא מעט קטעים שבהם הוא היה פשוט בלתי נסבל. גם ביחידה לא הלך לו קל בכלל. כל מה שהושג עבר דרך מריבות ודרמות. הוא היה עקשן גדול. לכן כבר לפני הרבה שנים, כשראינו לאן זה הולך, לקחנו צעד אחורה. לא רוצים להשתתף בפסטיבל".

כבר בפגישה בבית ההורים היה לנו ברור: זו לא תהיה מיתולוגיה יוונית. עמנואל יסופר כמות שהוא, לטוב ולמוטב, ורק בדרך הזאת יוכלו הקוראים להבין את העוצמה שבו ולשאוב השראה. הדברים של ש' היו ברורים לנו, אך אנחנו עדיין לא היינו ברורים לו. כשהשאלות החלו להישאל התשובות שניתנו היו מדודות, מגולות טפח ומכסות טפחיים. אך ככל שהאש המרצדת חיממה מבחוך, ותה הלואיזה השלים אותה מבפנים, הקרה השורה בעמקים הלכה והתפוגגה ואת מקומה תפס קול צרוד מעשן סגירות וחנוק מדמעות ששחרר מילים שהיו כלואות שנים ארוכות בלב.

שלוש שעות נלחמו הקור של פברואר וחום המדורה זה בזה, אך דעתנו נסעה הלאה מהם. סיפור אחרי סיפור, פרט אחרי פרט, מתאר לנו ש' את עמנואל שלו. את עמיתו לקורס התובעני והיוקרתי שאליו יצאו מיד אחרי המסלול, את הצמד המיתולוגי שהיו במבצעים חוצי גדר, את החבר לחיים שנזעק לעמוד לצידו בכל צרה, את השותף להקמת פרויקט שאפתני בתוך היחידה, ואת האח לנשק שהספיק להריץ איתו דאחקה טובה בעומק לבנון, בלי לשער

שזו תהיה הדאחקה האחרונה.

"במבצע האחרון שלנו ביחד, אחרי שסיימנו את החלק הקריטי שלו בתוך היעד עצמו, יצאנו החוצה בחזרה אל הרכבים", הוא מספר לנו בקול שהולך ונסדק. "נשענו על הרכבים ודיברנו. עשרות מבצעים עשינו ביחד, הייתה תקופה ארוכה ביחידה שאנחנו היינו צמד מוביל כמעט בכל המבצעים. זה היה נראה לנו עוד מבצע שהושלם בהצלחה. הייתה כבר אווירה שמתאימה לבדיחות. הרחנו בתוך החושך הזה ריח חזק ומוכר. מסתבר שהרכבים חנו בתוך שדה מריחואנה של חיזבאללה. עם השטונתיות שלנו קרצנו זה לזה: 'ניקה מזכרת הביתה?'. הורדנו שתיל ענקי והכנסנו לרכב. אחרי שקרה מה שקרה וחזרנו לבסיס, אף אחד לא העז לגעת ברכב. הוא עמד באמצע המתחם של הפלגה, עם השתיל הזה בתוכו, כמו טראומה מדממת שאף אחד לא רוצה לפתוח. רק אחרי חודשים רבים, כשהוחלט לפנות ולסדר אותו, פגשתי שוב את השתיל הזה. זה היה כמו דקירה בבטן".

כעת גם את גרוני מציפות דמעות. אנחנו קמים מהמדורה, וביציאתנו מחליפים את לחיצת היד החשדנית חיבוק ארוך ואיחולי

המשימה: כתיבת
ספר שייגע בכל
אדם מישראל.
יוני רוטנברג

מצפים עד בוש. אין הפי אנד. חודש לפני פרוץ מלחמת לבנון השנייה ת'נאלץ לפרוש בשל בעיות בריאותיות, ואפילו בשיחת הסיכום דאג עמנואל להטיח בו שכהונתו הייתה מהגורעות שידעה הפלגה. הפגישה הזאת הייתה האחרונה שלהם. את הדיווח על מותו של עמנואל הוא יקבל כבר בארצות הברית, בהתאוששות אחרי ניתוח.

בדרך הטבע היה צריך ת' להביע צער על האירוע הקשה ולהמשיך את חייו. שנת לימודים יוקרתית בהרווארד עמדה לפניו. אך בפועל, מאותו רגע המחשבות לא הניחו לו. עמנואל היה בראשו בזמן הלימודים, בבית, ואפילו בזמן השינה. ארבע שנים מאוחר יותר נולד לו ולאשתו בן ראשון. הוא ידע שזה מעשה טירוף כלפי חוץ, אך מבפנים היה בטוח בו בלי צל של ספק.

על הצג של מאיה, אלמנתו של עמנואל, מופיע שמו של ת'. דבר מתמיה כשלעצמו, לאור יחסי העבר העכורים בין עמנואל לבינו. היא עונה בהיסוס, ובפיו של ת' מין בקשת רשות מבושלת. נולד לו בן, הוא מספר לה. מזל טוב. הם חושבים לקרוא לו בברית יאיר, אבל לא רק. בבטנו בוערת אש מיוחדת, כזאת שלא הרגיש מעולם. הוא רוצה לקרוא לו יאיר עמנואל, והוא מבקש את רשותו. אני שומע את הסיפור ונדהם. אז בעצם יש הפי אנד? לא, הוא עונה, אני ועמנואל סיימנו די רע. אז מדוע בכל זאת החלטת לקרוא לבן הבכור שלך על שמו? ת' רק יודע למשוך בכתפיו. זה מה שרציתי לעשות.

ומכל הראיונות וכל הסיפורים וכל האנשים, הרגע הזה סיפר לי יותר מכול את הדמות הזאת - עמנואל מורנו. יש הרבה מה לספר עליו, הרבה מאוד. אך כל זה יישאר המעט שניתן לספר. את הקסם האמיתי, ההשפעה המאגית שהייתה לו על אנשים, הנקודה החמקמקה שהפכה אותו לאגדה בחייו ועוד יותר במותו, ניתן רק להרגיש. ●

התשובה חכתה לנו אצל ת', בבית רחב ידיים וחמים, עם כלבה לבנה ומלאת חיים שלא הפסיקה לנסות להתערב בשיחה. לת' לא היה רגע אחד של קורת רוח מעמנואל. הוא היה חניך שלו בקורס המיוחד של הפלגה, וכעבור שנים עקף אותו והפך להיות מפקדו. עמנואל לא אהב זאת, לא התחבר לגישה המקצועית שלו, וכדרכו - לא חסך ממנו אפילו בדל של ביקורת. ולא דווקא בדרכי נועם. אנו יושבים מולו, שומעים את הסיפורים על רגעי ההתנגשות הקשים, ומטבע הדברים מצפים להפי אנד בסופם.

**על הצג של מאיה,
אלמנתו של עמנואל,
מופיע שמו של ת'. דבר
מתמיה כשלעצמו, לאור יחסי
העבר העכורים בין עמנואל לבינו.
היא עונה בהיסוס, ובפיו של ת' מין בקשת
רשות מבושלת. נולד לו בן, הוא מספר לה. מזל
טוב. הם חושבים לקרוא לו בברית יאיר,
אבל לא רק. בבטנו בוערת אש מיוחדת,
כזאת שלא הרגיש מעולם. הוא
רוצה לקרוא לו יאיר
עמנואל, והוא מבקש את
רשותה**

ההרגל היא הופכת למעמסה בלתי רצויה. ל' מספר כיצד הגיע לאסוף את האב מביתו בדרך לבית קברות בלב אחת הערים, שצפוף בימים כתיקונם ועוד יותר מכך ביום הזיכרון. ל' נאלץ להוריד את האב בפתח בית העלמין ולצאת לחיפוש ארוך אחר חנייה. לאחר מכן ציפתה לו דרך ארוכה תחת השמש הקופחת. בקושי את סוף הטקס הספיק. אחרי שהטקס תם, נבהל מהמחשבה שכעת ייאלץ לצעוד עד הרכב, לעמוד בתור הארוך כדי להיכנס ולאסוף את האב ולהסיע אותו לביתו כנהוג. לכן הוא שמח מאוד כשהבת הציעה שהיא תיקח משם את אביו והוא יהיה חופשי לחזור לביתו.

כמה שונה הייתה הגישה של עמנואל למחרת. עוד לפני שבירך אותו, שאל: "איך היה עם האבא שליווית אתמול?". ל' טרם הבין לאן הולכים הדברים, והשיב כלאחר יד: "בסדר, לקחתי אותו בהלון והבת שלו החזירה אותו". התשובה לא מצאה חן בעיני עמנואל. הוא התקרב ושאל כמעט בלחישת: "והתקשרת אליו הבוקר, שאלת מה שלומי?". ל' הותקל. דבר כזה לא עלה על דעתו. השאלה הזאת הפילה אצלו את האסימון. באותו רגע ממש נפנה אל פינת החדר והתקשר לשאול בשלומי של הקשיש השכול.

כששב, עמנואל הביט בו בעיניים אבהיות. הוא שמח בתיקון שנעשה, אבל ביקש להדגיש עוד דבר: "אנחנו לעולם לא נדע מה זה להיות משפחה שכולה", אמר, "אבל עלינו מוטל לעשות הכול כדי שירגישו טוב יותר". שלושה חודשים מאוחר יותר, משפחתו שלו נעשתה שכולה.

וייקרא שמו בישראל

מה היה סוד הקסם? עמנואל נכנס לתוך ליבם של הרבה אנשים, בכך אין ספק. אך לכל אלו הייתה סיבה רציונלית להכניס אותו לליבם: את חייו של זה הציל, להוא היה אוזן קשבת בעת צרה, למען אחר יצא מגדרו כדי לסייע כשנקלע למצוקה כלכלית והיו שבשבים היה מורה דרך מקצועי. היכן הוא הקסם? איפה מוצאים את הנקודה העמנואלית שאינה מוסברת?

ביקשו לגרום לקוראים למצות את כוחותיהם למען מטרות נעלות. ההורים אילן וסילביה מורנו מעניקים את הספר לראש הממשלה בנימין נתניהו

צילום: מאיר אליפור

התחלה // נולדה בירושלים לפני 38 שנה. השנייה מתוך ארבעה אחים.

אבא// חזקי (62), איש חינוך, מנכ"ל חברת גלובל אקסלנס, המייצאת מצוינות ישראלית ברחבי העולם. "אבא הוא המורה שלי לחיים. מעורר השראה, חכם ועמוק. מגיל צעיר היה מפתח לנו את החשיבה, לומד איתנו ומדבר איתנו על סוגיות פילוסופיות. כתב ספרים על עתיד החינוך בעולם".

אמא// בתיה (62), "אשת חינוך בכל רמ"ח איבריה. היא השראה בשבילי, גם בחינוך הילדים הפרטיים שלי. ממנה אני לומדת איך לעורר סקרנות בילדים ואיך לחבר אותם לערכים. אמא גדלה בבית של ניצולי שואה שכולו היה חסד והעבירה לנו את זה בירושה".

לשליחות// כשמלאו לה שנתיים טסה עם משפחתה לשליחות של שלוש שנים בניו יורק. "חזרתי לארץ עם מבטא אמריקאי. הגענו לירושלים, אבל כבר בגיל שמונה שוב טסנו לשלוש שנות שליחות בקליפורניה. שם הייתי כבר מספיק גדולה כדי לחוות ולזכור דברים. בכל יום ראשון חרשנו את ארצות הברית, טיילנו המון והכרנו המון קהילות יהודיות".

אחים אנהנו// "בשנות השליחות נחשפנו ליהדות התפוצות וזה השפיע עליי מאוד. כשאתה גדל בארץ לא תמיד אתה קולט את המשמעות של קהילות יהודיות שמפוזרות בכל העולם ושבעצם יש לך אחים בשר מבשרך בכל מקום על פני הגלובוס, שצריך לדאוג לחיבור איתם. זאת מודעות שלקחתי איתי לכל החיים".

כמו דג// בשליחות גרו בשכונת בברלי הילס היוקרתית. "למדתי להכיר אנשים ותרבויות ואמונות. השנים שם פיתחו אצלי המון עצמאות וגמישות. מאז במקומות חדשים אני כמו דג במים. למדתי להתמקם ולהיטמע בכל מקום. להכיר סגנונות שונים ממני ולהיפתח למגוון. עד היום נשאר בי יצר הנדידה והאהבה להכיר מקומות ואנשים חדשים".

חוזרת הביתה// בגיל 11 שבה לישראל. בהמשך עברה עם המשפחה למעלה אדומים ולמדה באולפנה לאומנויות בירושלים. "הייתי במגמת תיאטרון וזו הייתה חוויה של חיבור הגוף והרוח".

אובדן// "האולפנה שכנה במרכז העיר וזו הייתה תקופת האינטיפאדה השנייה. עברנו את גיל ההתבגרות בצל הפיגועים. פעם היינו באמצע שיעור כשלפתע היה בום ענק, מתברר שברחוב המקביל, ליד אגריפס, היה פיגוע. כל הבניין רעד והיה מלא עשן". שנה אחר כך, בכ' באב תשס"א, נהרגה בפיגוע בסבארו חברת ילדות קרובה, מיכל רויאל הי"ד בת ה-16. "היא הייתה ממש בת בית אצלנו וזו הייתה בשבילי טלטלה מאוד גדולה. עד היום היא איתי בלב".

מדרשה// עם סיום האולפנה פנתה ללימודים במדרשה במגדל עוז. "זו הייתה שנה בונה ומצמיחה. הרבנית אסתר רזנברג עודדה אותנו להגיע לבית המדרש וללמוד כמה שיותר. היא הייתה אומרת לנו 'בנות, אנחנו כאן כדי להסתער'. ובאמת פתחנו ספרים, למדנו המון. העמל שזה דרש מאיתנו הוא מתנה לחיים".

שיעור לחיים// שנתיים שירות לאומי עשתה בבית שוטרמן, מרכז קלט חירום לילדים שהוצאו בצו בית משפט מהבית. "קלטנו את הילדים ברגע הכי קשה בחיים שלהם, כשניתקו אותם מאבא ואמא. הם היו מגיעים המומים

שירה מס

38 נשואה לגידי ואם לחמישה תושבת תקוע מנכ"לית ארגון 'באים בטוב'

קורסי הכנה ללידה קיסרית וכדולה. "זה סופר חשוב לדעת שגם בלידה קיסרית אפשר לחוות את זה אחרת, וההבדל יכול להשליך גם על תהליך ההחלמה האישית ואפילו על ההיקשרות לתינוק".

התפנית// במשך שנים עבדה כדולה במקביל לתפקידי פיתוח וניהול בעמותות מהמגזר החברתי. לפני כשנה נתקלה במודעת דרושים לארגון בתחום השידוכים. "זה היה תפקיד מפתיע, שונה מהכיוון הרגיל שלי. מתוך סקרנות ניגשתי לריאיון". היא התקבלה ומאז היא מקדישה את מרצה לנושא הרווקות במגזר.

רווקות מאוחרת// "הרווקות היא משבר של כל תרבות המערב, אבל לדתיים היא מורכבת הרבה יותר. ההערכות הן כי אחד מכל חמישה בגיל 25 ומעלה בחברה הדתית-לאומית הוא רווק, והמספרים רק גדלים משנה לשנה. עובדה שדורשת מאיתנו כציבור להכיר בכך שכבר לא מדובר רק בסיפור אישי ויש לנו מה לעשות".

הרעיון// לפני כשנה קיבל יושב ראש קרן 'אחד לאחד' וראש ישיבת תורה בציון, הרב יצחק נריה, טלפון מתורם אנונימי, אב לרווק בגיל מבוגר, שביקש להשקיע כסף כדי להביא לשינוי בעולם הרווקות במגזר הדתי-לאומי. הרב נריה הפשיל שרוולים והקים את ארגון 'באים בטוב', ארגון גג שמאגד את מיזמי השידוכים הקיימים ופועל לקידום

טראומה// הלידה הראשונה הייתה נקודת שבר. "בלידה הראשונה באתי עם דמיונות. הגעתי שאננה, אבל בסוף הלידה הייתה ארוכה מאוד ולא התפתחה. חווייתי ניתוק רגשי מהגוף. בהמשך סבלתי גם מזיהום והובילו אותי בריצה לניתוח קיסרי. התעוררתי מהניתוח בהלם ועם חום גבוה. זו ממש לא הלידה שציפיתי לה. הייתי מנותקת ומעצמי ומהסביבה. הייתי חולה וכואבת וחוויתי בושה גדולה והסתרה".

חוויה מתקנת// שנתיים אחר כך, לקראת הלידה השנייה, היה לה ברור שהיא רוצה לחוות לידה שונה. "התחלתי תהליך של בירור מה חשוב לי בלידה. הגעתי ללידה בהחלטה שאני רוצה להיות נוכחת". גם הפעם הלידה הייתה ארוכה מאוד ושוב דובר על ביצוע ניתוח, אלא שהפעם "נשארתי בחיבור לעצמי. לפני הכניסה לניתוח ביקשתי רגע עם עצמי. בכיתי, הודיתי והתפללתי. הניתוח בוצע בהרדמה חלקית וככה הייתי שותפה לחוויה. שרתי לתינוקת במהלך הניתוח: 'התעוררי התעוררי, קומי אורי'. אלו היו רגעים מופלאים".

דולה// כך גם בלידות האחרות שלה, שהיו כולן בניתוח קיסרי, התנסתה בחוויות נעימות ומחברות. "נוכחתי לגלות שאפשר להפוך גם לידה קיסרית לחוויה מרוממת". מתוך ניסיונה האישי פנתה ללימודי דולה וליווי רגשי לנשים וטיפול בטרואומות סביב לידה. במשך שנים עבדה כמנחת

וכועסים ולאט לאט נפתחו והילדות כמו שבה אליהם. הייתי ילדה טובה ירושלים והמעבר היה מאוד חד. נחשפתי לסיפורים קשים והבנתי כמה בית חם ועוטף הוא לא מובן מאליו".

מכירים// עם סיום השירות הלאומי נישאה לגידי, שהדריך יחד איתה בסניף בני עקיבא במעלה אדומים. "הוא הצטרף להדרכה כמדריך חוץ. אנחנו מכירים מגיל 16 ובתחילת השירות התחלנו לצאת. התחתנו בגיל 21".

החצי השני// גידי מס (38), איש קבע. "גדלנו יחד. הוא אבא נפלא ואיש משפחה מדהים. הוא החבר הכי טוב שלי. החצי השני שלי במלוא מובן המילה".

הנחת// חמישה, "כולם נולדו אצלי בקיסרי". הבת הבכורה אשחר בת 15, אורי בת 13, גלעד הבן היחיד בן עשר, גלי בת שמונה ואחרונה חביבה כרמי בת שלוש. "מדהים לראות איך כל אחד מהם עם האופי והגרסה המיוחדת שלו".

לומדת// כזוג צעיר קבעו את ביתם במצפה נטופה. בשנים ההן למדה לתואר ראשון בפסיכולוגיה במכללת כנרת, סיימה בהצטיינות ועבדה כרכזת בנות שירות. תואר שני בניהול ומדיניות ציבורית למדה דרך תוכנית צוערים לשלטון המקומי עם חלום לתרום לכלל.

UNIVERSE
מספר 1 באיכות ובביצועים

מיחם הפלא

מיחם טכנולוגי לשבת,
לחיים קלים ובטוחים יותר!

בטיחותי, עוצמתי
וחסכוני יותר!

העברה אוטומטית למצב שמירת חום

ברז מסיבי ומזיגה עוצמתית

בידוד כפול 2.5 ס"מ, דפנות קרות
ושמירה טובה של חום

צריכת חשמל פחות משליש ממיחם רגיל

מתאים לשימוש עם גנרטור

מאושר מהדרין

מאושר לשימוש
ופטור מטבילה
ומהגעלה

המיחם היחיד
שעבר את הבדיקות
המחמירות של מוסד
"משמרת השבת"

נורלייט בע"מ יבוא ושיווק מוצרי חשמל
לפרטים 5419 * www.universe.co.il

רבקי גולדפינגר

rivki@besheva.co.il

במגרש הביתי

בוקר טוב

מתחיל בשבע, מארגנת את הילדים,
פיזורים למסגרות, וחוזרת הביתה
להתאפסות. כוס קפה, תפילה. ואז
יוצאת לפגישות, "תמיד השאיפה היא
כמה שיותר פנים אל פנים. אין תחליף
למפגש הישיר". נפגשת עם המון רווקים
ורווקות כדי לשמוע עוד ועוד זוויות
וסיפורים, "זה בית הספר לאמונה הכי
גדול שיש".

השבת שלי

"נשמה יתרה. מהדלקת נרות כל הדאגות
נעלמות ושלווה יורדת על כולנו".

פלייליסט

"בגלל השליחויות יש הרבה מוזיקה
לועזית כמו סלין דיון, לצד שירי נשמה
עבריים בסגנון ישי ריבו ועד שלומי
שבת".

נאות לופת

סבתא רותי. "אישה אצילית ומרשימה
מהסוג שכבר לא רואים היום. כולה אמת,
בלי טיפת גוזמה ושופוני".

לשאלה

"שתגדל ותגבר האהבה. פשוט אהבה.
לה', לעצמנו, זה לזה וכלפי כל חלקי
העם".

לפחית אותי

"שיחד עם התקשורת החברתית שהולכת
ונשחקת כיום, העלייה שיש ברווקות
מאוחרת רק תלך ותגדל".

כשאהיה צולה

"אחרי שכל הרווקים יתחתנו, מקווה
לעסוק יותר בנושא של חיבורים בעם
ותפקידנו כלפי אומות העולם".

השידוכים במגזר. מס מונתה לעמוד בראש הארגון.

באים בטוב // "הארגון קם כדי לתת מענה
לקשיים ולאתגרים שהציבור שלנו מתמודד איתם
בתוך הרווקות. אנחנו פועלים להגדיל את כמות
ההצעות שמגיעות מחברים ומקורבים, פועלים
להעניק לצעירים כלים לקראת מציאת זוגיות
וגם להנגיש מיזמים בתחום, מטפלים מומלצים
ושדכנים טובים".

יותר מעורבות // "במחקר עומק
שערבנו ראינו שהציבור שלנו בהחלט לא אדיש
לסוגיה, הוא מכיר רווקים ורווקות ומודע לצורך
אבל ממעט לנסות ולשדך בעצמו. בעקבות כך
אנחנו פועלים לעודד את הציבור להיות יותר
מעורב, לפעול ולשדך".

כולנו שדכנים // "זה כל כך פשוט.
אנשים פותחים את הסלון לערב, מזמינים חברים,
ואחת לחודש יושבים לחשוב ולהחליף הצעות.
אנחנו מדריכים מה ואיך, שולחים ערכה ונותנים את
המעטפת. וזה עובד. הצעה מחבר שמכיר אותך זו
השיטה שעובדת טוב יותר ועל הדרך גם מחממת
את הלב ומעניקה תחושה שאני לא לבד".

אם זה לא היה המסלול // "מתגעגעת לחבורת לימוד ולכותלי בית המדרש.
חולמת לשוב ללימוד ולהתמלא בתורה". ●

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

מעגלים של שתיקה

מסיבת הסיום החסרה. ויש אפשרות ליצור ספירלות של שמחה ואופטימיות. במסיבות סוף שנת הלימודים שהתקיימו לאחרונה במעונות, בגנים, בבתי הספר, בתלמודי תורה, באולפנות, בישיבות התיכונים ובישיבות הקטנות, במכללות, במדרשות ואפילו באוניברסיטאות – חסרה לי מסיבה מסוג אחר. אני מחפשת מסיבות של ציון דרך לבחורי הישיבה שלא למדו בשביל תואר ולא בשביל תעודה – פשוט למדו תורה יום אחר יום, שעה אחר שעה, וממשיכים בכך, ובונים את התשתית הרוחנית של האומה, עם המון התמדה וענווה. הם אולי לא זקוקים לכך, אבל אנחנו מחויבים להדגיש שההוקרה שלנו כלפיהם אינה פחותה מהמסיימים מכל הסוגים, על כך שהם ממשיכים בלימוד התורה במסירות יום ולילה. תודה לכם, בחורים!

ומתברר שיש אנשים שמסכימים איתי בזה. הנה מכתב שקיבלתי מפורום 'תורת אומנות', שנכתב על ידי אברית ותיקה בדיוק בעניין הזה: "בכל שנה בסוף זמן קיץ, אנחנו מודים לה' על שזכינו עוד שנה להיות מיושבי בית המדרש, שמחים על הזכות וגם גאים בעצמנו על המסירות והמאמץ. לכן בכל שנה אנחנו מארגנים בבית מסיבת סיום של שנת הלימודים, מכינים שלטים ובלונים, עוגה ופינוקים – ומתרגשים יחד מעוד שנה שאבא שלנו לומד תורה... אני מרגישה שהמסיבה הזאת משמעותית מאוד לחיבור של הילדים שלנו לחיי התורה שבחרנו בהם. החגיגה והשמחה מעוד שנת לימוד תורה משאירות אצלם רושם רב, ויוצרות שמחה וגאווה בשליחות המיוחדת שלנו". אכן, רעיון מצוין שאפשר לחקות.

נפש יהודי הומייה. בניגוד לילדי האברך הנזכר, יש כנראה ילדים שנולדים עם נפש שאינה מתאימה לדרך גידולם וחינוכם. ב'מגזין' 14 הובא מאמר גאוני של גלי בן חורין, פרודיה על סוגיית ההתאמה המגדרית. היא מציגה מחקרים חדשים שמהם עולה שלעיתים הזהות היהודית שבנפשו של אדם שונה מזו שנקבעה מלידה על פי זהות אמו האתאיסטית או הגויה. מסקנת החוקרים היא כי במקרה שבו נולד אדם בגוף חילוני עם נפש שאינה מתאימה לגופו, יש לעודד אותו לעבור לחיות כבן הקבוצה הדתית התואמת את זהותו תוך תהליך התאמה. ילדים אלו סובלים סבל כפול ומכופל – לא זו בלבד שהם נולדו למשפחות לא דתיות או לא יהודיות שאינן יכולות לספק את צורכיהם היהודיים הבסיסיים, אלא שהם נרדפים גם בשל השנאה הרווחת כלפי היהדות.

החוקרים מצביעים על כך שבניסוי של אלפי שנים שנערך בקהילות היהודיות נמצא שרוב מובהק מכלל הילדים המזוהים כיהודים הצליחו לגבש זהות יהודית מלאה כבר בתקופת הילדות, וזכו בבגרותם להקים משפחות יהודיות ולחיות את חייהם באושר. לעומת זאת כמעט לא נמצאו ילדים שמוכנים להזדהות כבעלי זהות יהודית אם נולדו בגוף חילוני. ככל הנראה הסיבה לכך היא שילדים אלו עוברים דיכוי והמרה בכפייה, ולעיתים אף מסולקים מביתם כשמתגלה סודם, בשל בורות, פחדים לא רציונליים, נטייה מופרזת של ההורים לקוות שילדיהם יהיו דומים להם, תפיסות קלוקלות של עליונות תרבותית, ומעל כל זאת אנטישמיות ואוטו-אנטישמיות. ילדים אלו סובלים מניכור של המשפחה החילונית, שמסרבת להכיר בצורכי הילד ואינה מכירה בעצם זהותו. מזכיר לכם משהו? ●

איור: עדי דוד

אני חושבת שיש פה ספירלת חרדה - יצירת אווירת אימה לא מוצדקת, כאשר מדובר בקצה קיצוני של האוכלוסייה שמוכן "לשרוף את המדינה", וחלק ניכר מהעם פשוט נגרר אחרי המבוהלים והמבהילים. התפקיד שלנו הוא לא להיבהל. בסביבה היסטורית צריך פשוט לא להיכנס להיסטריה, להתנהג בחוכמה ולתת לשטח להירגע

להיות סוליסטית. יש דברים שמודים עליהם רק בפרספקטיבה של זמן. אני סוליסטית והתכונה הזאת נולדה ממציאות שבה תמיד הייתי צריכה לברר את מקומי בתוך חברה ששונה ממני מאוד. בילדותי גרנו בשכונה עם מעט יהודים והרבה גויים. בית הספר היה בית ספר של יהודים חצי מתבוללים. כשעלינו ארצה גרנו ברמת אביב. למדתי רפואה באוניברסיטת תל אביב ובהמשך באוניברסיטה העברית, אז היו מעט מאוד דתיים ובוודאי פחות דתיות. פעמים רבות בחיי הבעתי דעות לא מקובלות, אבל זה קשוח. ולא כולם מחזיקים מעמד ושומרים על דעות עצמאיות.

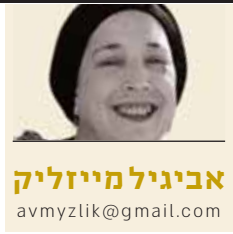
מחקרים בפסיכולוגיה חברתית מראים שהאדם כיצור חברתי חושש מבדידות רעיונית, שואף להיות חלק מהרוב ולקבל חיזוק לדעותיו, וכך יימנע מהבעת דעתו בסביבה עוינת מבחינה רעיונית. זוהי תיאוריית "ספירלת השתיקה", אשר טוענת שהאדם מפעיל מעין חוש סטטיסטי – הוא סוקר באופן לא מודע את דעת הקהל והלך הרוח בחברה שבה הוא נמצא, ובוחר להביע את דעתו בהתאם.

בשלב השני בתהליך הזה נכנסת השפעת התקשורת, שיוצרת אקלים תודעתי. התקשורת בוחרת אילו דעות להציג כקונצנזוס ולהבליט את נוכחותן, ואילו קולות להשתיק או להציג כדעות מחוץ לקונצנזוס. וכך, כשדעה מסוימת מוכחדת מהשיח הציבורי, או ממודרת כקיצונית, נוצר האפקט הספירלי של מעגלים של שתיקה: הציבור אינו מעוניין להימנות עם הקומץ שמביע דעה לא מקובלת, וכך בעלי דעה זו ממעטים להביע את דעתם עד שנוצר רוב דומם שאיננו פועל למימוש עמדותיו.

השלב הבא הוא אפקט העגלה המנצחת – האדם משנה את דעתו בהתאם לעמדת הרוב כדי לעלות לעגלה המנצחת. כוחה של התקשורת על פי תאוריית ספירלת השתיקה גובע מיכולתה לעצב אווירה שגורמת לשינוי תודעתי.

אומנם תמיד יהיו מתוך בעלי הדעה המושקת אנשים עזי רוח שיעמדו על דעתם וידגישו את העיוות הקיים בהצגת התמונה בידי התקשורת. אברהם העברי היה כזה, ואכן הוא הצליח במסע ארוך של דורות להכניס את המונותאיזם כדבר מובן מאליה בעולם התרבותי. לעמוד מול כל העולם זהו עניין קשה ולעיתים מסוכן, ולא תמיד הסיפור נגמר בהפי אנד. אבל להשתדל צריך, אין שום סיבה להסתחרר בספירלה הזאת, וה' יעזור להולכים בתמים.

סוף העולם עוד לא כאן. היו בעבר תקופות שבהן הפחידו אותנו שסוף העולם מגיע. כך כתב השבוע הרב לונדין, שבעיניי הוא הרב יונתן זקס הארץ-ישראלי: מ'באג 2000' למגפת הסארס, משם למשבר הכלכלי העולמי, ואז הגיעה הקורונה, החשש הישן מההתחממות הגלובלית, אימת הבינה המלאכותית והאיום הידוע על האסון העולמי הצפוי מהנשק הגרעיני. בארץ כבר היו משברים חברתיים משמעותיים, מסיפור אלטלנה, פרעות ואדי סאליב, תקופת רצח רבין, משבר הגירוש מגוש קטיף ועד הפגנות הענק שגרמו להוצאת צה"ל מלבנון, ואולי גם כעת יש משבר שיהפוך למשמעותי. אני לא בטוחה בכך. אני חושבת שיש פה ספירלת חרדה – יצירת אווירת אימה לא מוצדקת, כאשר מדובר בקצה קיצוני של האוכלוסייה שמוכן "לשרוף את המדינה", וחלק ניכר מהעם לא מבין מה רוצים ממנו ופשוט נגרר אחרי המבוהלים והמבהילים. התפקיד שלנו הוא לא להיבהל. בסביבה היסטורית צריך פשוט לא להיכנס להיסטריה, להתנהג בחוכמה ולתת לשטח להירגע.

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

מגילת אסתר

סיפור חייה של סבתא אסתר שזר בבישוליה המופלאים, בהצלת יהודים במלחמה ובתלאותיה שלה שהסתיימו בנס. מרגש בשבילי לסגור מעגל ולתת מתכון טעים במיוחד ממטבח

האוכל והבישולים המשובחים רצים אצלנו במשפחה מדור לדור. אמי היקרה נחשבה למלכת העוגות של הקיבוץ, ובכל שנה הכינה בפורים לכל החברים סעודה מפוארת מעשי ידיה. אך גם היא קיבלה את הכישרון הזה במתנה מאמה - סבתא אסתר, שנחשבה לבשלנית בחסד וניצלה את הכישרון הזה לעשייה של חסד מיוחד במינו. סבתא אסתר עליה השלום עברה חיים סוערים שקשה ממש לתאר אותם בטור כה קצר. את הסיפור שלה כתבתי בספר ילדים על חיי אמי ומשפחתה - ספר בשם 'מלכה'לה', אך אנסה בכל אופן להביא חלק ממנו כאן.

סבתא נולדה בפולין לפני מלחמת העולם הראשונה, המו'ניקית והבת הארבע עשרה במספר למשפחה חרדית, אך עוד בתור תינוקת היא התייתמה כאשר אביה נפטר כתוצאה מהמלחמה. היא גדלה בזמן מלחמה קשה וסוער ואמה התשושה והשבורה התקשתה לטפל בה, כך שכיילדה היא נדדה בין דודות שונות. כשבגרה עזבה את הבית והיגרה לספרד. לאחר נישואיה לסבי, פולני מהגר אף הוא, מצאו את עצמם בני הזוג הצעיר עם תינוק קטן בן שנתיים, נאלצים לעבור את הגבול לצרפת עקב מלחמת האזרחים בספרד. יחד עם נדד זרם עצום של פליטים, כולם נדחפים ונדחקים אל מעבר הגבול. ברגע אחד איום נתלשה ידו של גוסטבו, דודי, מידיה של סבתא אסתר והוא נסחף עם ההמון. סבא וסבתא השבורים חיפשו אותו במשך שעות וימים אך ללא הצלחה. לבסוף הם חצו את הגבול והתמקמו בדרום צרפת, סמוך לגבול, לא מוותרים לרגע על התקווה למצוא את בנם האבוד. כעבור יותר משנה, בשעה שהנאצים כבר החלו את מסע הכיבוש האיום באירופה, נמצא גוסטבו הקטן בבלגיה. הוא נשלח על ידי הצלב האדום בחזרה להוריו והייתה זו הרכבת האחרונה שיצאה לצרפת לפני כיבוש בלגיה.

קפיצה גורלית

סבתי הייתה בשלנית נפלאה, והיא וסבי אהבו מאוד להכניס אורחים. כשהחלה המלחמה, הכנסת האורחים קיבלה תפנית רצינית והם החלו להאכיל את זרם הפליטים הבלתי פוסק שהגיע לדרום צרפת. סבתא סיפרה לי שסבא השיג לה בדרך פלא סירים מוסדיים, וכולם ידעו שאצל משפחת מחרובסקי תמיד אפשר למצוא תבשיל חם. בכל ערב היה סבא חוזר מבית הכנסת כשהוא מלווה בשיירה של פליטים יהודים שנמלטו מאימת הנאצים אל עבר הדרום, שהיה עדיין חופשי מכיבוש. במטבח של סבתא תמיד אפשר היה למצוא פרוסת לחם ביתי וקערה של מרק חם, למרות הקיצוב והקושי להשיג מוצרי מזון.

מאוחר יותר החליט סבי, ששלט בשבע שפות ועבד בתפקיד חשוב במפעל נשק צרפתי, שעליו לנצל את העובדה כי במעבר הגבול בין ספרד לצרפת הוא נרשם כספרדי ולא כיהודי. הוא התגייס למחתרת הצרפתית והקים תא של לוחמים יהודים. הם עסקו בפעולות הצלה רבות, הבריחו תלויי מזון, זייפו תעודות ודרכונים, יצרו מקומות מסתור ליהודים ואף הבריחו יהודים את הגבול לשווייץ. בנוסף לכך הם עסקו בלחימה ממש והשתתפו בכמה וכמה פעולות צבאיות נגד הכובשים הגרמנים. בשלב מסוים סבי נתפס על ידי הנאצים והועלה יחד עם לוחמי המחתרת למשאית שלקחה אותם ככל הנראה לעבר מותם. באחד מעיקולי הדרך, אי שם בהרים, המשאית האטה וסבא הצליח לקפוץ החוצה, לברוח ולהינצל, לגדל הנס.

סבתא הייתה שותפה פעילה בעסקי המחתרת ועזרה לסבי ככל יכולתה. היא אף הצליחה להבריח ילד מהגטו בטולוז, בשעה שאמו שנתפסה על ידי הנאצים התחננה בפניה שתציל אותו ודחפה אותו מעבר לגדר, הישר לידיה של סבתי ההמומה. היא אכן הצליחה להעביר אותו למקום מסתור של המחתרת וחיינו ניצלו.

הדרכון הספרדי של סבתא, שבו לא היה זכר למוצאה היהודי, עזר לה להתגנב במקומות שונים, להבריח תלויים ולהמשיך בכל כוחה להאכיל יהודים כל עוד היה הדבר אפשרי. לקראת סוף המלחמה, כשהמצב נהיה גרוע יותר ויותר, סבי הכניס את אמי ואחותה למנוח של חסידי אומות העולם. הנזירות הסתירו שם קבוצה של בנות יהודיות תוך כדי שמירה על יהדותן ובלי שייאלצו להשתתף במנהגי המנוח הנוצריים. בה בעת סבתי הסתתרה בבקתה קטנה ביער יחד עם גוסטבו, בנה הבכור, עד שלבסוף הגיעה המלחמה הנוראה אל קצה.

"יש לי נכד רב!"

כשהייתי ילדה אהבתי כל כך לנסוע לביתם הקטן של סבא וסבתא בנצרת עילית, לטעום מליק הדובדבנים המופלא שהכינה, לאכול שניצל של סבתא שאין כמוהו בעולם כולו או לטעום את קדירת האורז הנפלאה שהכינה. אומנם המאורעות הרבים שעברו עליה הרחיקו אותה מאורח החיים החרדי שאליו נולדה, אך בשנותיה האחרונות היא התחזקה והלכה, וכשאני חזרתי בתשובה היא הייתה מאושרת. "יש לי נכד רב!!!" לא הפסיקה להתגאות ולשמוח בבעלי. אני רואה זכות וסגירת מעגל אמיתית לפרסם כאן את הסיפור הזה לזכרה, יחד עם המתכון הנהדר של פאייה אורז כשרה שהביאה מספרד, והיה אהוב על כולנו. ●

סבתי הייתה בשלנית נפלאה, והיא וסבי אהבו מאוד להכניס אורחים. כשהחלה המלחמה, הכנסת האורחים קיבלה תפנית רצינית והם החלו להאכיל את זרם הפליטים הבלתי פוסק שהגיע לדרום צרפת. סבתא סיפרה לי שסבא השיג לה בדרך פלא סירים מוסדיים, וכולם ידעו שאצל משפחת מחרובסקי תמיד אפשר למצוא תבשיל חם

טעמה הפשיר ומראה הצבעוני והעלי התחברו יחד לטעם שאין כמותו

פאייה של יהודי ספרד

הפאייה הוא מאכל ספרדי לאומי - תבשיל קדירה של אורז, אך מרכיביו אינם כשרים. היהודים בספרד נהגו להכין פאייה כשרה ונפלאה שטעמה העשיר ומראה הצבעוני והעלי התחברו יחד לטעם שאין כמותו. העוף והירקות מעשירים את האורז והופכים אותו לעסיסי ועשיר במיוחד. במקור אומנם משתמשים בזעפרן - תבלין יקר המציאות ויקר המחיר - אך אני עשיתי אותו עם כורכום, ועדיין יצא דומה מאוד לטעם של סבתא. ארוחה שלמה וטעימה בסיר אחד. אפשר גם להוסיף פרוסות של קבנוס לקבלת טעם מעושן ועשיר אף יותר.

8 מנות

מן הישול: כשעה

דרגת קושי: קלה פלוס

- אורז שלם מחולק למנות
- 3 כוסות אורז
- 3 בצל גדול קצוץ ס
- 3 פלפלים צהובים (לא ירוקים)
- 2 עגורים חתוכים לרצועות
- כוס אפונה ירוקה
- קפואה מופשרת
- חצי כפית כורכום
- 4 כפות שמן זית
- רבע כפית ציילי גרוס
- מלח ופלפל

מחממים שמן בסיר רחב ומוסיפים את הבצל. מטגנים עד להזהבה. מוסיפים את חתיכות העוף ומטגנים את העוף עד שיוהיב מכל צד. מוסיפים את הירקות ומטגנים עוד 4-5 דקות. מוסיפים את האורז ו-6 כוסות מים. מוסיפים כורכום, ציילי, מלח ופלפל ומביאים לרתיחה. מכסים את הסיר, מעבירים לאש נמוכה וקטנה ומבשלים כשעה. כמו כן ניתן לאפות את התבשיל בתנור בסיר עם ידיות חסינות חום בחום של 180 מעלות למשך שעה.

מגישים את הפאייה עם כל מרכיביה על מגש גדול. אפשר לפזר מלמעלה פרוסות של קבנוס או פסטרמה מטוגנת קלות.

מורים, רוצים להתפתח אישית וליהנות מקפיצת דרך מקצועית?

תואר שני למורים בקמפוס "אורות ישראל" באלקנה בואו לביה"ס המוביל בישראל ללימודי תואר שני M.Ed.

מסלולים
נפרדים
לגברים
ולנשים

יחס
אישי

למידה
היברידית

מרצים
מבוקשים

יום לימודים
אחד בשבוע

מקרא
וספרות
חכמים

ניהול וארגון
מערכות
חינוך

הוראת
היסטוריה של
עם ישראל**

ייעוץ
חינוכי

נמשכת ההרשמה לתואר ראשון B.Ed. במגוון התמחויות

חדש! תקשורת | לשון | מתמטיקה | אנגלית | תנ"ך | תושב"ע | מחשבת ישראל | היסטוריה
ארץ ישראל | חינוך חברתי | חינוך מיוחד | הגיל הרך | מחול ותנועה
מסלול מיוחד להסבת אקדמאים להוראה

| **03-376-376-7**

*במוסדות האקדמיים במגזר הדתי בישראל, בהיערכותם ללימוד מרחוק ובחווית הלימוד בימי הקורונה, על פי סקר מיוחד של התאחדות הסטודנטים באמצעות מכון "מאגר מוחות" 2022 | חלק מהלימודים מתקיימים בימים מרוכזים | **הענקת התואר מותנת באישור מל"ג | פתיחת התוכנית מותנת במספר הנרשמים

חפשו ב-Google 'מכללת אורות קמפוס אלקנה'